

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL

A KSH JELENTI
GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM
2016. I. negyedév

Budapest, 2016

© Központi Statisztikai Hivatal, 2015

ISSN 1219–6754

A kézirat lezárásának dátuma: 2016. május 30.

Készült a Tájékoztatási főosztályon,
a KSH összes szakfőosztályának közreműködésével

Felelős kiadó: Dr. Vukovich Gabriella elnök

Felelős szerkesztő: Freid Mónika főosztályvezető

Vezető szerkesztő: Andrejcsik Linda osztályvezető

Készítették:

Andrejcsik Linda, Bakos Norbert, Deák Tiborné, Herzog Tamás,
Jávorszkyé Nagy Anikó, Kelemen Nóra, Kovács Krisztián, Majoros Marcella,
Molnár Beatrix, Nagyné Pakula Urszula

Internet: <http://www.ksh.hu>

info@ksh.hu

345-6789 (telefon), 345-6788 (fax)

Borítóterv: Lounge Design Kft.

Nyomdai kivitelezés: Xerox Magyarország Kft. – 2016.054

TARTALOM

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2016. JANUÁR–MÁRCIUS	4
Összefoglalás	4
RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS	13
<i>Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....</i>	<i>13</i>
Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok	13
Külkereskedelem.....	19
<i>Ágazati teljesítmények.....</i>	<i>23</i>
Ipar.....	23
Építőipar	28
Lakásépítés és lakáspiaci árak.....	30
Kiskereskedelem	32
Turizmus, vendéglátás	33
Szállítás, közlekedés.....	34
<i>Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....</i>	<i>36</i>
Népmozgalom.....	36
Foglalkoztatottság, keresetek	37
Fogyasztói árak.....	45
Személy sérüléssel közúti közlekedési balesetek	48
FÜGGELÉK	50

GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM, 2016. JANUÁR–MÁRCIUS

Összefoglalás

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- 2016 elején a **globális gazdaságot** bővülés jellemezte, a folyamatok alakulására a nyersanyagok árcsökkenése mellett hatással volt a kínai gazdaság lassuló növekedési üteme. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene 2016 I. negyedévében – a korábbi negyedévekhez képest kismértékű lendületvesztés mellett – 1,8%-kal¹ meghaladta az egy évvel korábbi szintet.
- 2016 I. negyedévében a meghatározó nemzetgazdaságok közül **Kína** gazdasági teljesítménye 6,7, az **Egyesült Államoké** 1,9%-kal nőtt, **Japáné** stagnált az előző évhez képest.¹
- Az előzetes adatok alapján 2016 I. negyedévében az **Európai Unió (EU-28)** tagországainak együttes teljesítménye 1,7%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz mérten. A rendelkezésre álló adatok alapján a tagországok döntő többségében nőtt a teljesítmény, a nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül az Egyesült Királyságé 2,1, Németországé 1,6%-kal.²
- A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, a bővülés 2016 elején folytatódott, azonban a korábbi negyedévekhez képest a gazdasági növekedés üteme jelentősen fékeződött. **Hazánk bruttó hazai terméke** – a KSH gyorsbecslése szerint – **2016 I. negyedévében** 0,9%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva.
- A termelési oldalon a bővülést elsősorban a piaci szolgáltatások okozták, az ipar és főként az építőipar teljesítménye ugyanakkor visszafogta a növekedést. A felhasználási oldalon a **beruházási teljesítmény** 2016 I. negyedévében 9,6%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, ezt döntően az európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztések befejeződése okozta, ami a költségvetési szervek beruházásait érintette nagyobb mértékben. Az ezáltal kevésbé érintett területeken, így a gépberuházási tevékenység, illetve egyes ágazatok esetében a csökkenés kisebb volt.

¹ Szezonálisan kiigazított adatok szerint. Forrás: az OECD adatbázisa.

² Szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

- A nemzetközi összehasonlítások során használt szezonálisan és naptárhatással kiigazított indexek szerint 2016 I. negyedévében a gazdasági teljesítmény az előző negyedévhez képest 0,8%-kal csökkent. Az előző év azonos negyedévéhez viszonyítva – az uniós átlagtól (1,7%) elmaradva – 0,5%-kal nőtt a teljesítmény.
- **2016 I. negyedévében a külkereskedelmi termékforgalomban** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 22,6 milliárd euró volt, 1,6%-kal több a 2015. január–márciusinál. A behozatal értéke 20,2 milliárd eurót tett ki, ami 2,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Az I. negyedévben a forgalom euróban számított növekedési üteme mérséklődött a 2014–2015. években tapasztaltakhoz képest. Külkereskedelmünk 2,5 milliárd eurós többlettel zárta az első három hónapot, az egyenleg 108 millió euróval romlott a 2015 I. negyedévihez viszonyítva.
- **2016. január–februárban** a kivitel volumene 5,7, a behozatalé 8,7%-kal magasabb volt a 2015. első két havinál. A **forgalom forintban mért árszínvonala** az exportban 0,9, az importban 2,7%-kal mérséklődött. Az import árszínvonalának az exportét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezőbbé vált, a javulás mértéke 1,8% volt. A 2015. első kéthavival összehasonlítva a **forint** az euróhoz képest 0,2, a dollárhoz viszonyítva 4,8%-kal gyengült.

Ágazati teljesítmények

- **Márciusban** a **mezőgazdasági termelői árak** 2,0%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a növényi termékek ára 7,4%-kal emelkedett, az élő állatok és állati termékeké azonban 7,1%-kal csökkent. A búza ára 14%-kal süllyedt, a kukoricáé 8,3, a gyümölcsöké 25, a burgonyáé 45%-kal nőtt. **Január–márciusban** a termelői árak összességében 2,8%-kal emelkedtek. A növényi termékek ára 7,9, ezen belül a zöldségféléké ötödével lett magasabb, az élő állatok és állati termékeké 5,8%-kal csökkent.
- A mezőgazdasági termelés **ráfordítási árai** az **I. negyedévben** 0,2%-kal alacsonyabbak voltak, ami a folyó termelőfelhasználás árszínvonalának 0,5%-os csökkenéséből és a mezőgazdasági beruházások árszínvonalának 2,1%-os növekedéséből adódott. Az **agráröllő** értéke 103,0% volt.
- **2016 márciusában** az **ipari termelés**³ volumene 4,6, ezen belül a feldolgozóiparé 4,4%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A belföldi és az exportértékesítés egyaránt csökkent: 4,7, illetve 4,8%-kal.

⁴ Az ipar összesen adata a teljes iparra, a többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

- A márciusi ipari kibocsátás az **előző hónaphoz képest** – a szezonális és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – 1,1%-kal mérséklődött, a csökkenő tendencia ötödik hónapja tart.
- **2016 I. negyedévében** az ipari termelés volumene 0,3%-kal meghaladta az egy évvel korábit. Az értékesítési irányok közül az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások volumene 1,1%-kal nőtt, a több mint egyharmadát adó belföldi eladásoké 1,7%-kal csökkent. Az ipari ágak közül a termelés több mint kilenctizedét adó **feldolgozóiparban** 0,9%-kal nőtt, az **energiaiparban** 0,4, a kis súlyt képviselő **bányászatban** 37%-kal csökkent a termelés volumene.
- 2016 első három hónapjában a kibocsátás volumene hét feldolgozóipari alágban emelkedett, a legnagyobb mértékben (13%) a szinte teljes egészében külfiacra termelő **elektronikai iparban**. (Az alág két legnagyobb alágazata közül a jelentősebb, az elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 21, a kisebbik, a híradás-technikai berendezés gyártása 3,6%-kal nőtt.) A termelés egytizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása 1,1, ezen belül a legnagyobb alágazatnak számító húsiparé 1,7%-kal emelkedett. Az élelmiszeripar belső kereslete 2,0, külső kereslete 1,2%-kal nagyobb lett. Folytatódott a kibocsátás több mint egy éve tartó növekedése a **villamos berendezés gyártásában**, valamint az **egyéb feldolgozóiparban**, az I. negyedévben 8,9, illetve 10%-kal. Emelkedés történt még a **fa-, papír- és nyomdaiparban** (8,4%), a **kohászat, fémfeldolgozásban** (6,8%), illetve a **gumi-, műanyag- és építőanyag-iparban** (4,2%).
- A feldolgozóipar hat alágában csökkent a termelés, a legnagyobb mértékben (13%) – elsősorban a motor, turbina gyártása szakágazat jelentős visszaesése következtében – a **gép, gépi berendezés gyártásában**. A legnagyobb súlyú (31%) alágnak számító **járműgyártás** termelése 1,6%-kal elmaradt az egy évvel korábitól, részben a hosszabb év eleji leállások miatt. A két meghatározó – az alág kibocsátásából közel 50–50%-kal részesedő – alágazat közül a közúti gépjármű gyártása 8,5%-kal visszaesett, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása ugyanakkor 6,8%-kal növekedett. Szintén mérséklődött a kibocsátás a **kohászat, kőolaj-feldolgozás** (11%) területén, a **vegyi anyag, termék gyártásában** (5,2%), a **gyógyszergyártásban** (4,8%) és a **textil- és bőriparban** (1,1%).
- 2016 első három hónapjában az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés három **régióban** – Nyugat-Dunántúlon, Közép-Magyarországon, valamint Dél-Alföldön – csökkent, a többi négy régióban 0,7 és 15% közötti mértékben nőtt, a legnagyobb mértékben – a kis súllyal rendelkező – Dél-Dunántúlon.

- A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra számított termelés** 2016 január–márciusában 2,2%-kal mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A termelékenység romlása 2,9%-os létszámemelkedés mellett következett be.
- 2016 márciusában a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **új rendelésének volumene** 6,9%-kal csökkent, ezen belül az új belföldi rendeléseké 0,4%-kal nőtt, az új exportrendeléseké 7,9%-kal visszaesett az előző év azonos hónapjához képest. Az ipari termelés motorjának számító járműgyártás új rendelései 7,2%-kal csökkentek. Az összes **rendelésállomány** volumene március végén 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A megfigyelt ágazatok közül a járműgyártás rendelésállománya 2,1, az elektronikai iparé 13%-kal nagyobb volt a 2015. márciusinál.
- Az **ipari termelői árak** 2016 márciusában 1,6, az év első három hónapjában 1,7%-kal alacsonyabbak voltak az előző év azonos időszakához viszonyítva, a mérséklődő tendencia nyolcadik hónapja tart. A termelőiár-csökkenést elsősorban az alap- és nyersanyagok világpiaci árának alakulása okozza.
- Az ipari **belföldi eladások árai** több mint két és fél éve folyamatosan csökkennek: márciusban 5,1, január–márciusban 4,3%-kal maradt el az egy évvel korábitól. Az év első három hónapjában az energiaiparban a hazai eladások árai – az energiahordozók világpiaci áralakulásával összefüggésben – 6,0%-kal csökkentek. A feldolgozóiparban a belföldi értékesítés árai 3,6%-kal alacsonyabbak lettek, ezen belül az alágak többségében emelkedtek, a legnagyobb súlyúnak számító kokszyártás, kőolaj-feldolgozás területén viszont – részben az alapanyagok világpiaci áralakulásával összefüggésben – csökkentek (22%).
- 2016 január–márciusában az ipari **exportértékesítés árai** az előző év azonos időszakához viszonyítva 0,3%-kal mérséklődtek, ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártásé 3,4%-kal emelkedtek. (2016 márciusában az exportértékesítési árak lényegében nem változtak /+0,1%/ a 2015. márciusihoz képest.)
- Az **építőiparban** főként az uniós forrásból végzett munkák 2015. végi befejeződése következtében a **termelés volumene** jelentősen visszaesett: idén **márciusban** 34%-kal maradt el az egy évvel korábitól. A termelés mindkét építményfőcsoportban csökkent: az épületek építése 19, az egyéb építményeké 52%-kal.
- **2016 I. negyedében** az építőipar termelési volumene összességében 28%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz viszonyítva, ezen belül az épületek építése 15, az egyéb építményeké 44%-kal.

- A január–márciusban kötött **új építőipari szerződések** volumene 15%-kal magasabb volt az egy évvel korábbi, alacsony bázisnál. Az építőipari vállalkozások **szerződésállománya** azonban március végén negyedével elmaradt a 2015. márciusitól.
- Az első három hónapban az **építőipar termelői árai** átlagosan 2,5%-kal meghaladták a 2015. január–márciusit.
- Az I. negyedévben 1407 **új lakás épült**, 10%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Az építésügyi szakhatóságok által kiadott lakásépítési engedélyek és az új lakóépület építésére vonatkozó egyszerű bejelentések együttes száma⁴ (4765) ugyanakkor kétszer annyi volt, mint az előző év azonos időszakában. A használatba vett lakások **átlagos alapterülete** 96 m²-re csökkent, ami 4 m²-rel kisebb, mint egy évvel korábban.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** volumene **2016 márciusában** 5,5, az **I. negyedévben** 4,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. (A naptárhatástól megtisztított adatok szerint márciusban 4,2, január–márciusban 4,3%-os volt a növekedés.) 2016 első három hónapjában az összforgalom csaknem felét kitevő **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 2,9%-kal meghaladták az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 2,6, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 4,0%-kal nagyobb lett. A **nem élelmiszertermék jellegű üzletek** forgalma 6,6%-kal növekedett, ezen belül az iparcikk jellegű vegyes üzletek kivételével a többi tevékenységcsoportban emelkedtek az eladások. Az **üzemanyag-töltő állomások üzemanyag-forgalma** – csökkenő üzemanyagárak mellett – 6,1%-kal bővült.
- A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** forgalmában 4,2%-os emelkedést mértünk.
- A **kereskedelmi szálláshelyeken 2016 I. negyedévében** a vendégek és az általuk eltöltött vendégéjszakák száma egyaránt 11%-kal emelkedett. A **külföldi** vendégek 9,1, a **belföldiek** 14%-kal több vendégéjszakát vettek igénybe az egy évvel korábbihoz képest. A belföldivendég-forgalom növekedésében jelentős szerepe volt a szezonális hatásoknak (húsvét, hosszú hétvége). A külföldi és a belföldi forgalom egyaránt 2,2 millió vendégéjszaka volt. A vendégforgalom bővülése a szálláshelyek árbevételét is növelte: folyó áron összesen 10%-kal nagyobb **bruttó árbevétel**t könyveltek el, ehhez

⁴ A 456/2015. (XII.29.) számú kormányrendeletnek megfelelően a statisztikai számbavétel kiterjed az építési engedélyek mellett az egyszerű bejelentésekre, valamint a használatbavételi engedélyek mellett az egyszerű bejelentés alapján építet épületek használatba vételére vonatkozó hatósági bizonyítványokra is.

a szobaárak 4,6%-os emelkedése is hozzájárult. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből 3 milliárd forint, az egy évvel korábbinál 24%-kal több bevétel származott.

- A **vendéglátóhelyek** eladási forgalmának volumene 14%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, értéke az első három hónapban összesen 211 milliárd forintot tett ki.
- **2016 I. negyedévében** a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 3,0%-kal nagyobb volt az egy évvel korábbinál. A **helyközi személyszállítás** január–márciusi utaskilométer-teljesítménye 2,8, a **helyi személyszállításban** regisztrált utazások száma 1,5%-kal haladta meg a 2015. I. negyedévit.
- 2016 I. negyedévében 52 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 21%-kal többet, mint az előző év ugyanezen időszakában.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- Az előzetes **népmozgalmi adatok** alapján **2016 I. negyedévében** 22 405 gyermek született, 1,2%-kal (263 fővel) több az egy évvel korábbinál, a születési arányszám 9,1 ezrelékről 9,2 ezrelékre emelkedett. Az elhunytak száma 32 798 fő volt, 15%-kal kevesebb, mint 2015 azonos időszakában, a halálozási arányszám 2,5 ezrelékpontos csökkenés mellett 13,4 ezreléket tett ki. Mindezekből következően a természetes fogyás 10 393 fős száma 6143 fővel volt kevesebb a 2015. január–márciusinál. A csecsemőhalandóság 3,9 ezrelékes mutatója 0,3 ezrelékponttal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. A terhességmegszakítások száma (8191) 4,1%-kal csökkent a 2015 első három havihoz képest. Folytatódott a házasságkötések számának emelkedése: 2016 I. negyedévében 6312 házasságot anyakönyveztek, 27%-kal (1338-cal) többet, mint egy évvel azelőtt.
- **2016 I. negyedévében** javultak a foglalkoztatottsági és a munkanélküliségi mutatók az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A 15–74 éves **foglalkoztatottak** száma 4 millió 262 ezer fő volt, 145 ezerrel több, mint 2015 I. negyedévében. A foglalkoztatottak 15–64 éves korcsoportjába 4 millió 225 ezren tartoztak, számuk egy év alatt 138 ezer fővel (3,4%-kal) bővült, **foglalkoztatási arányuk** 2,6 százalékponttal, 65,1%-ra nőtt. A foglalkoztatás növekedése a férfiak körében nagyobb mértékű volt, foglalkoztatási arányuk 71,5, a nőké 58,8%-ra emelkedett. A foglalkoztatottak száma és aránya a munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 évesek, továbbá az 55–64 évesek körében egyaránt bővült. (Ezen korcsoportok foglalkoztatási aránya 26,8, 81,0 és 47,9% volt 2016 I. negyedévében.)

- A **munkanélküliek száma** – 2016 I. negyedévében és a 15–64 éves népesség körében – 272 ezer fő volt, 75 ezer fővel (22%-kal) kevesebb az egy évvel korábbinál, miközben a **munkanélküliségi ráta** 1,8 százalékponttal, 6,1%-ra esett vissza. A férfiakat és a nőket közel azonos szintű (6,0 és 6,1%-os) munkanélküliségi ráta jellemezte. Mérséklődött a munkanélküliek száma és aránya a 15–24 éves fiatalok, a 25–54, illetve az 55–64 évesek körében egyaránt, a munkanélküliségi ráta ebben a három korcsoportban 14,2, 5,4 és 5,5% volt 2016 I. negyedévében. A munkanélküliek 48,9%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,8 hónap volt.⁵
- **2016 I. negyedévében** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten⁶ átlagosan havi **bruttó** 253 800 forintot kerestek, 6,0%-kal többet az egy évvel korábbinál. A **nettó átlagbér** – családi adókedvezmény nélküli – összege 168 800 forint volt, emelkedése – a személyi jövedelemadó mértékének 1 százalékpontos csökkenése következtében – a bruttó bér átlagát meghaladó mértékű, 7,7% volt. A közfoglalkoztatottak átlagkereseti adatait figyelmen kívül hagyva egy év alatt a bruttó bérek 6,6, a nettó keresetek 8,3%-kal emelkedtek. A vállalkozásoknál 7,0, a közfoglalkoztatottak nélküli közszférában 11,7, a nonprofit szervezeteknél pedig 7,9%-kal nőttek a nettó átlagkeresetek az előző év első negyedévéhez viszonyítva.
- A költségvetési és a nonprofit szférában dolgozók egy része, mintegy 141 ezer fő – az adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege átlagosan bruttó 10 100, illetve 9900 forint volt.
- A fogyasztói árak 0,3%-os növekedése mellett a **reálkereset** 7,4%-kal volt magasabb a 2015. I. negyedévinél.
- A **fogyasztói árak 2016 áprilisában** 0,2, az **első négy hónap átlagában** 0,3%-kal haladták meg az előző év azonos időszakit. A javak főbb csoportjai közül január–áprilisban a legnagyobb mértékben (2,7%) a szeszes italok, dohányárak drágultak, de áremelkedést mértünk a tartós fogyasztási cikkek (1,6%), a szolgáltatások (1,4%) és a ruházkodási cikkek (0,2%) esetében is. Az élelmiszerek árszínvonala 1,1%-kal emelkedett, ezen belül azonban rendkívül változatosan alakultak a termékek árai: míg a hús, hal és készítményeik 6,0, a tejtermékek 2,9%-kal olcsóbbak, addig az idényáras élelmiszerek 19%-kal drágábbak lettek az egy évvel korábbihoz képest. A legnagyobb mértékben, 3,7%-kal az egyéb cikkek (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással,

⁵ A 15–74 éves népességben belül.

⁶ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára csökkent, elsősorban az üzemanyagok áresése miatt. A háztartási energia árszínvonala 0,1%-kal mérséklődött, ezen belül a legfőbb rezsitételek (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára stagnált.

- A fogyasztói árak áprilisban – az előző hónaphoz viszonyítva – 0,8%-kal emelkedtek, elsősorban a ruházatkodási cikkek – szezonváltás miatti – drágulása (2,4%), és az üzemanyagárak egyhavi 4,3%-os növekedése miatt.
- **2016 I. negyedében** 3,1%-kal több (3217) **személy sérüléssel közúti közlekedési baleset** történt közútjainkon, mint az előző év azonos időszakában. A balesetek kimenetele kedvezőbbé vált, mivel a halálos balesetek száma 12%-kal kevesebb lett. A balesetek tizedét ittasan okozták, az ilyen balesetek száma az előző év azonos időszakához képest 11%-kal emelkedett.

Összefoglaló adatok

Mutató	2015	2015. II. negyedév	2015. III. negyedév	2015. IV. negyedév	2016. I. negyedév
volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest, %					
Bruttó hazai termék (GDP)	2,9	2,7	2,4	3,2	0,9
Beruházás	0,6	1,7	-6,7	7,0	-9,6
A háztartások tényleges fogyasztása	2,6	2,1	2,5	3,2	..
a GDP százalékában					
Kormányzati szektor nettó hitelnyújtása, -felvétele	-2,0	-0,9	-1,8	-1,8	-2,0
ezer darab					
Az épített lakások száma	7,6	1,5	1,6	3,0	1,4

Mutató	2015	2015. november–2016. január	2015. december–2016. február	2016. január–március	2016. február–április
a 15–64 éves népességén belül, %					
Munkanélküliségi ráta	6,8	6,2	6,1	6,1	5,8
Foglalkoztatási arány	63,9	64,5	64,7	65,1	65,6

Mutató	2015	2016. január	2016. február	2016. március	2016. január–március
száma, fő					
Élveszületések	91 700	7713 ^R	7169 ^R	7 523	22 405
Halálozások	131 600	11693 ^R	10419 ^R	10 686	32 798
Természetes szaporodás/fogyás	-39 900	-3980 ^R	-3250 ^R	-3 163	-10 393
millió euró					
Külkereskedelmi termékforgalom					
Behozatal értéke	82 421	6 303	6 793	7 060 ⁺	20 156 ⁺
Kivitel értéke	90 539	6 833	7 771	8 026 ⁺	22 630 ⁺
Egyenleg	8 118	530	978	966 ⁺	2 473 ⁺
változás az előző év azonos időszakához képest, %					
Behozatal volumene	7,0	6,2	11,4
Kivitel volumene	7,9	1,6	9,5
Mezőgazdasági értékesítés volumene	4,3	-10,2	5,3	-6,8	-4,4
Mezőgazdasági termelői árak	0,4	4,8	2,8	2,0	2,8
Ipari termelés volumene	7,5	-0,1 ^R	6,3	-4,6	0,3
Ipari belföldi értékesítésének volumene	2,8	-1,3	1,3 ^R	-4,7	-1,7
Ipari exportértékesítés volumene	9,9	0,9 ^R	8,4 ^R	-4,8	1,1
Feldolgozóipari új rendelések volumene	–	-18,4 ^R	5,5 ^R	-6,9	–
Ipari termelői árak	-0,9	-1,7	-1,6	-1,6	-1,7
Építőipari termelés volumene	3,0	-22,6 ^R	-21,3 ^R	-33,9	-27,6
Kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumene	5,7	1,7	6,7	5,5	4,7
Kereskedelmi szálláshelyek					
összes vendégei	7,9	7,6	10,9	13,1	10,7
összes vendégéjszakái	6,0	5,9	11,1	15,8	11,3
Alkalmazásban állók létszáma	2,5	3,4	3,5	3,3	3,4
Bruttó átlagkereset, nominális	4,2	5,6	5,9	6,6	6,0
Nettó átlagkereset, nominális	4,2	7,2	7,5	8,2	7,7
Fogyasztói árak*	-0,1	0,9	0,3	-0,2	0,3

.. Nincs adat.

+ Előzetes adat.

^R Revidált adat.

– A jelenség nem fordult elő.

*) 2016. április: 0,2%.

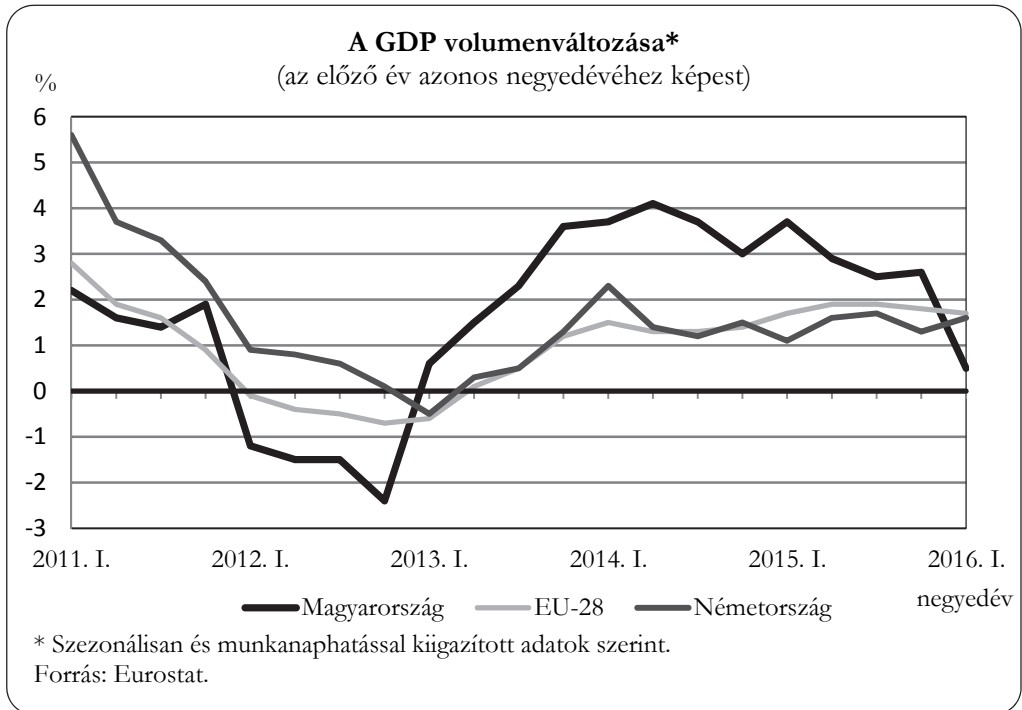
RÉSZLETES ÁTTEKINTÉS

Makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

Hazai és nemzetközi makrogazdasági folyamatok⁷

2016 elején a **globális gazdaságot** bővülés jellemezte, de a folyamatok alakulására a nyersanyagok árcsökkenése mellett hatással volt a kínai gazdaság lassuló növekedési üteme is. A túlnyomórészt fejlett országokat tömörítő OECD egészére számított GDP volumene 2016 I. negyedévében – a korábbi negyedévekhez képest kismértékű lendületvesztés mellett – 1,8%-kal⁸ meghaladta az egy évvel korábbi szintet.

1. ábra

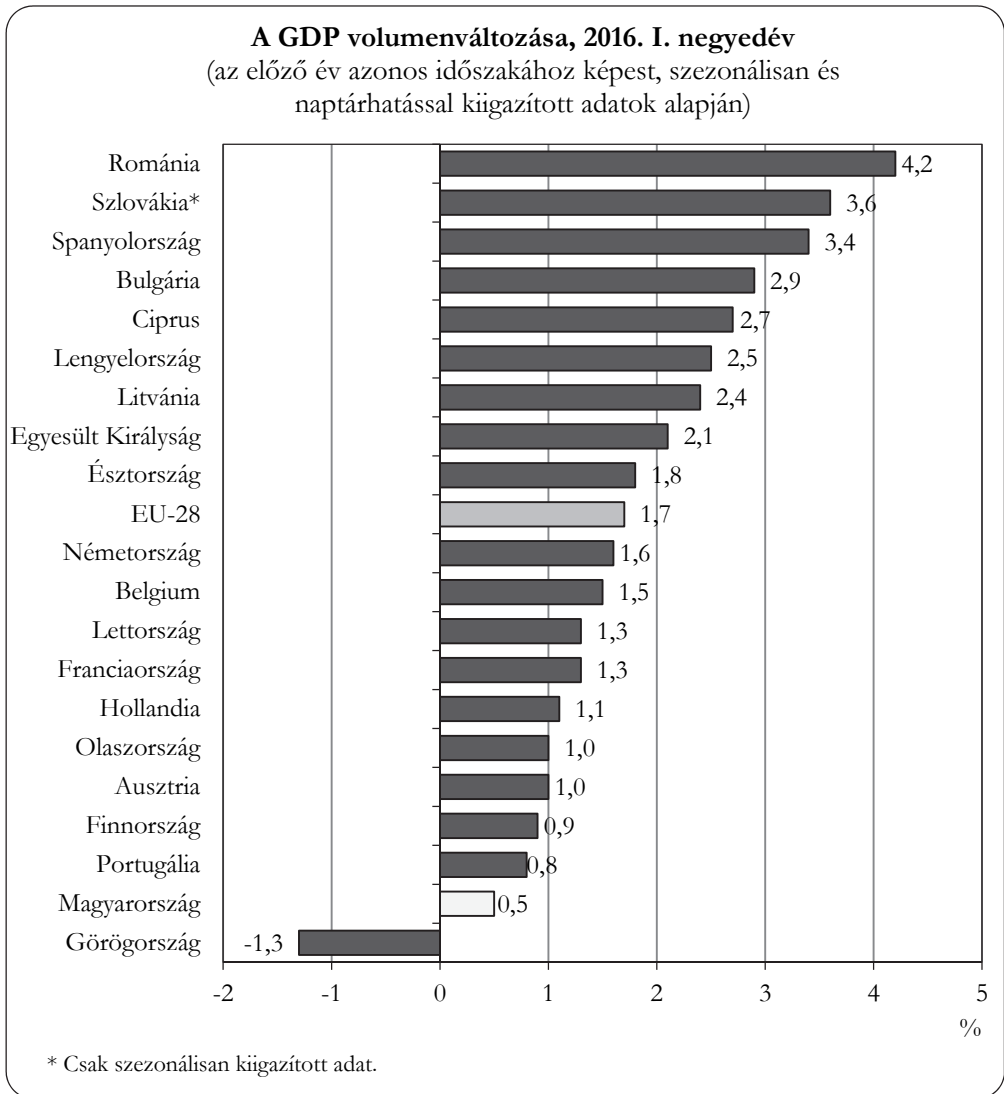
⁷ Források: Európai Központi Bank; Eurostat; FAO; Fed; Magyar Nemzeti Bank; National Bureau of Statistics of China; Nemzetközi Valutaalap; OECD; U.S. Energy Information Administration.

⁸ Szezonálisan kiigazított adatok szerint.

A magyar gazdaság teljesítménye 2013 folyamán növekedési pályára állt, a bővülés 2016 elején folytatódott, azonban a korábbi negyedévekhez képest a gazdasági növekedés üteme jelentősen fékeződött. **Hazánk bruttó hazai terméke** – a KSH gyorsbecslése szerint – **2016 I. negyedévében** 0,9%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. (2015 I. negyedévében a GDP 3,5%-kal emelkedett.) A termelő ágazatok együttes teljesítménycsökkenése mintegy 1 százalékponttal mérsékelte a GDP növekedését, meghatározóan az építőipar visszaesése következtében.

A nemzetközi összehasonlítások során használt, szezonálisan és naptárhatással kiigazított indexek szerint 2016 I. negyedévében a gazdasági teljesítmény az előző negyedévhez képest 0,8%-kal csökkent, az előző év azonos negyedévéhez viszonyítva – az uniós átlagtól (1,7%) elmaradva – 0,5%-kal nőtt.

A termelési oldalon a bővülést elsősorban a piaci szolgáltatások okozták, az ipar és az építőipar ugyanakkor visszafogta a növekedést. A felhasználási oldalon a **beruházási teljesítmény** 2016 I. negyedévében 9,6%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, ezt döntően az európai uniós forrásból finanszírozott fejlesztések befejeződése okozta, ami a költségvetési szervek beruházásait érintette nagyobb mértékben. Az ezáltal kevésbé érintett területeken, így a gépberuházási tevékenység, illetve egyes ágazatok (például feldolgozóipar) esetében a csökkenés kisebb volt. A nemzetgazdasági ágak többségében csökkent a beruházási teljesítmény, a legnagyobb súlyúak közül a szállítás, raktározás – elsősorban az uniós forrásból finanszírozott útépitések és útfelújítások befejeződése miatt – területén 41, a feldolgozóiparban 3,6%-kal. A második legnagyobb beruházónak számító ingatlanügyletek nemzetgazdasági ág beruházási teljesítménye gyakorlatilag stagnált (+0,1%), miközben a lakásépítések visszaestek, ugyanakkor az üzleti célú ingatlanfejlesztések növekedtek.

Az előzetes adatok alapján az **Európai Unió** (EU-28) tagországainak együttes GDP-je 2016 I. negyedévében 1,7%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához viszonyítva, a növekedési ütem kismértékben lassult a korábbi negyedévekhez képest.⁹ A rendelkezésre álló adatok alapján Görögország kivételével mindegyik tagország gazdasági teljesítménye nőtt, a nagyobb súlyú nemzetgazdaságok közül – a hazánk egyik legfontosabb gazdasági

⁹ Az EU egészére és a tagállamokra vonatkozó GDP-adatok szezonálisan és naptárhatással kiigazított.

partnerének számító – Németországé 1,6, az Egyesült Királyságé 2,1%-kal. A régiós versenytársak mindegyikében emelkedett a GDP volumene, Romániában (4,2%), Szlovákiában¹⁰ (3,6%) és Lengyelországban (2,5%) a bővülés mértéke meghaladta az uniós átlagot.¹¹

Az **eurózóna** bruttó hazai terméke 2016 I. negyedévében 1,5%-kal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A térség gazdasági teljesítményére hatással van az aktív monetáris politika alakulása is. A defláció elkerülése és a stabil gazdasági növekedés érdekében 2016 első három hónapjában az Európai Központi Bank (EKB) – számos, hitelpiacot élénkítő intézkedés mellett – 0,05%-ról 0,00%-ra csökkentette a jegybanki alapkamat mértékét.

Az **Egyesült Államok** gazdasági teljesítménye 2016 I. negyedévében 1,9%-kal nőtt, ez az elmúlt közel két év legalacsonyabb bővülési üteme. A növekedést elsősorban a háztartások fogyasztása és a beruházások okozták: előbbi volumene 2,7, az utóbbié 2,6%-kal emelkedett. Kedvezőtlenül alakult viszont a külkereskedelem teljesítménye: a kivitel volumenbővülését (0,3%) jelentősen meghaladta a behozatalé (1,2%). A termelési oldalon az ipari termelés 1,7%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A jegybank szerepét betöltő Fed 2016 elején nem változtatott a napi kamatcélján (0,00–0,25%). 2016 I. negyedévében folytatódott a munkanélküliségi ráta (4,9%) mérséklődése és a fogyasztói árak emelkedése (1,1%) az előző év azonos időszakához képest.

2016 I. negyedévében – az import terén az egyik legfontosabb külkereskedelmi partnerünknek számító – **Kínában** folytatódott a gazdasági teljesítmény lassuló ütemű bővülése: a GDP volumene 6,7%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (Ez a világgazdaság növekedését is lassítja a szoros globális gazdasági kapcsolatokon keresztül.) Az ágazatok mindegyikében emelkedett a hozzáadott érték, közülük az iparé 5,5, a kereskedelmé 5,8%-kal. Az ázsiai ország exportforgalma – folyó áron – 4,2, az importforgalma, részben az olcsóbb energiahordozók miatt, 8,2%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A külkereskedelmi többlet mértéke a GDP arányában 5,1%-os volt.

Japán gazdasági teljesítménye 2016 I. negyedévében stagnált¹² az egy évvel korábbihoz képest. A háztartások fogyasztása 0,7, a bruttó állóeszköz-felhalmozás 1,0%-kal csökkent. Részben a belső kereslet mérséklődése eredményeként az import volumene 2,5%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól. A japán gazdaság termékei és szolgáltatásai iránti külső kereslet is visszafogottabbá vált, így az export is 2,5%-kal alacsonyabb lett. A japán jegybank

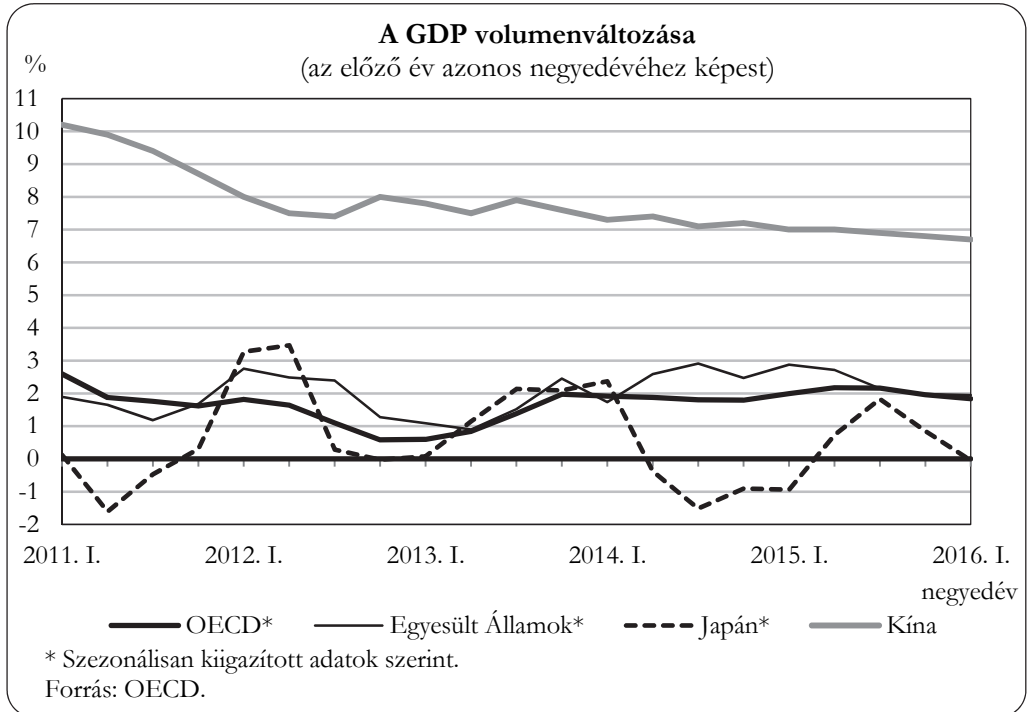
¹⁰ Szezonálisan kiigazított adatok szerint.

¹¹ Az Európai Unió gazdasági folyamatait meghatározó mutatók (ipar, ipari termelői árak, kiskereskedelem, munkaerőpiac, fogyasztói árak) alakulásáról az adott témakör részletes áttekintésében olvashat.

¹² Szezonálisan kiigazított adatok szerint.

– az alapkamat változatlansága mellett – 2016 elején folytatta a likviditás bővítésére alapozó monetáris politikáját. Ennek ellenére 2016 I. negyedévében a fogyasztói árak alig változtak (+0,1%).

3. ábra

2016 első három hónapjában az euró átlagárfolyama az amerikai dollárhoz képest 2,1%-kal gyengült az egy évvel korábbihoz viszonyítva, viszont a negyedév végén kismértékben erősödött a dollárral szemben. (Az euró–amerikai dollár árfolyam alakulása a kőolajár emelkedését támogatta.) 2016 I. negyedévében a **forint átlagárfolyama** az euróval és az amerikai dollárral szemben egyaránt gyengült: a hazai fizetőeszköz az euróval szemben 1,0, az amerikai dollárral szemben 3,1%-kal ért kevesebbet az előző év azonos időszakához viszonyítva.

1. tábla

Árfolyamok, 2016. I. negyedév

Megnevezés	Árfolyam					Átlagárfolyam	
	időszak elején	minimum értéke	maximum értéke	időszak végi		értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %
				értéke	változása az előző év azonos időszakához képest, %		
Forint/amerikai dollár	288,82	274,06	293,38	276,62	-0,8	283,12	3,1
Forint/euró	315,68	307,31	317,97	314,16	5,0	312,02	1,0
Amerikai dollár/euró	1,0898	1,0742	1,1385	1,1385	5,8	1,1020	-2,1
Brent (amerikai dollár/hordó)	36,28	26,01	40,54	36,75	-31,6	33,84	-37,3

Forrás: Eurostat, Magyar Nemzeti Bank, U.S. Energy Information Administration.

2016 elején folytatódott az árszínvonal csökkenése a globális **nyersanyag- és alapanyagpiacokon**, ami a termelői árak mérséklődését eredményezte a nemzetgazdaságok többségében, így hazánkban is. A Nemzetközi Valutaalap által vezetett, minden fontosabb alapanyagot tartalmazó árindex¹³ átlagosan 27%-kal alacsonyabb volt az egy évvel korábbihoz képest. Ezen belül a visszafogottabb ipari kereslet miatt – és részben a kínai gazdasági folyamatokkal összefüggésben – az ipari alap- és nyersanyagokat tartalmazó árindex 20, az energiahordozóké 37%-kal visszaesett.

2016 első három hónapjában megállt az olaj árának több mint másfél évig tartó erőteljes esése, ennek ellenére a kőolaj világpiacát elsősorban a túlkínálat jellemezte. Az Európában irányadó **Brent** ára 2016 január–márciusában jóval alacsonyabb szinten mozgott az egy évvel korábbinál: az átlagárfolyam 33,84 dollár volt, ami 37%-os csökkenést jelent. A negyedév utolsó napján 36,75 dollárt adtak egy hordó „fekete aranyért”, az egy évvel korábbinál 32%-kal kevesebbet.

Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Szervezete (FAO) **globális élelmiszerár-indexének**¹⁴ értéke 2016 I. negyedévében 15%-kal visszaesett az egy évvel korábbihoz képest. Az élelmiszerek átlagos árindexe hat éve nem volt ilyen alacsony szinten. Mindegyik alindex értéke csökkent, a legnagyobb mértékben (23%) a tejtermékeké.

¹³ IMF Primary Commodity Price Index.

¹⁴ A FAO az élelmiszerár-indexen belül alindexeket tesz közzé a gabonafélék, az olajok, a cukor, a tejtermékek, valamint a húskészítmények árváltozásáról. Az indexeket 55 nyersanyag áralakulása alapján állítják össze és havonta jelentetik meg.

Külkereskedelem

A **külkereskedelmi termékforgalomban 2016 I. negyedévében** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 22,6 milliárd euró volt, 1,6%-kal több, mint 2015. január–márciusban. A behozatal értéke 20,2 milliárd eurót tett ki, ami 2,3%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. 2016 I. negyedévében a forgalom euróban számított növekedési üteme alacsonyabb volt a korábbiaknál, az import 2013. III. negyedév, az export ugyanezen év II. negyedéve óta a legkisebb ütemben bővült az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Külkereskedelmünk 2,5 milliárd eurós többlettel zárta az első három hónapot, az egyenleg 108 millió euróval romlott a 2015 I. negyedévihez képest.

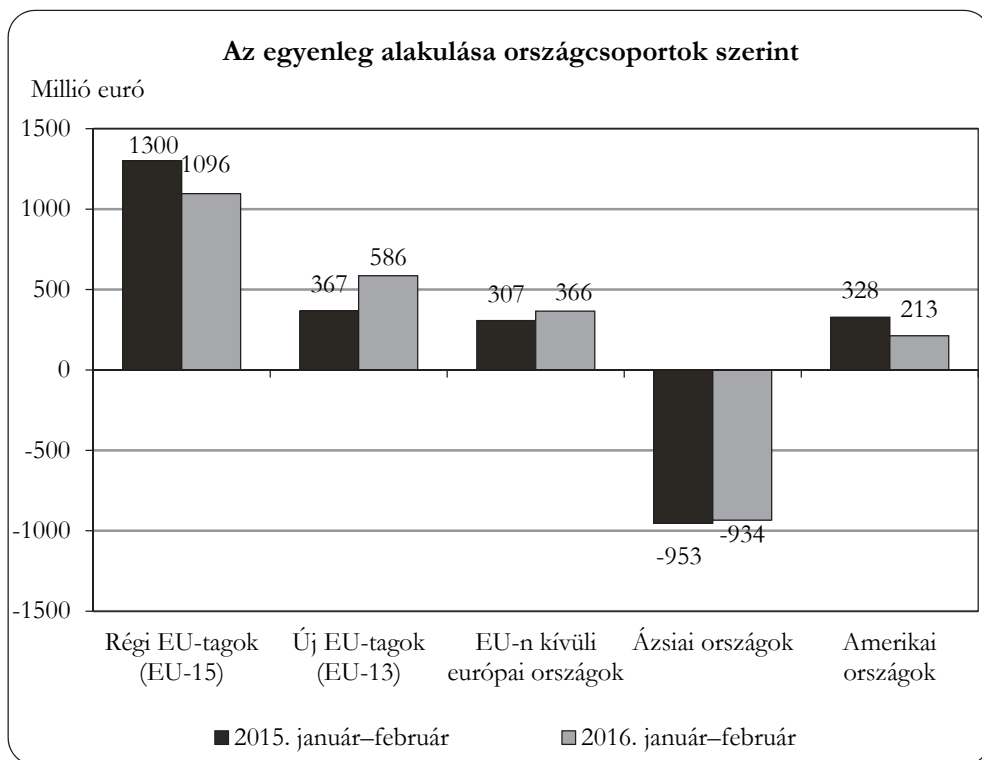
2016. márciusban – szintén az első becslés szerint – az export euróértéke 3,4, az importé 3,3%-kal maradt el az egy évvel korábbitól. Az egyenlegben 966 millió eurós többlet keletkezett, 44 millió euróval kevesebb az egy évvel korábbinál.

A részletesen feldolgozott, **január–februári** adatok szerint a külkereskedelmi termékforgalom **volumene** az exportban 5,7, az importban 8,7%-kal bővült 2015 azonos időszakához viszonyítva. (A kivitel értéke az első két hónapban 14,6 milliárd, a behozatalé 13,1 milliárd euró volt.)

2016. január–februárban a forgalom **forintban mért árszínvonala** mérséklődött a 2015. azonos időszakihoz képest: a kivitelben 0,9, a behozatalban 2,7%-kal. Az import árszínvonalának az exportét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezőbbé vált, a javulás mértéke 1,8% volt. A **forint** az euróhoz képest 0,2, a dollárhoz viszonyítva pedig 4,8%-kal gyengült.

Az első két havi adatok alapján exportunk mintegy négyötödét, importunknak pedig több mint háromnegyedét az **Európai Unió tagországaival** bonyolítottuk le. Ebben a viszonylatban az export euróértéke 6,5, az importé 7,4%-kal bővült a 2015. január–februári szinthez képest. A tagországokkal folytatott külkereskedelmünkben 1,7 milliárd eurós aktívum keletkezett az első két hónap során, ugyanakkora, mint egy évvel azelőtt. Az összes termékforgalom 58%-át a régi tagállamokkal (EU-15) bonyolítottuk le, ebben a viszonylatban az export euróértéke 4,9, az importé 8,8%-kal nőtt. A behozatal nagyobb mértékű bővülésének hatására az országcsoporttal folytatott kereskedelem mérlege 204 millió euróval romlott, de még így is 1,1 milliárd eurós többletet mutat. Ugyanakkor az új, 2004-ben, illetve azóta csatlakozott, összességében 12 tagállammal lebonyolított kereskedelemben az export értéknövekedése meghaladta az importét (11, illetve 3,8%). Ennek hatására az aktívum 219 millió euróval nőtt, és 586 millió eurót tett ki január–februárban.

4. ábra

Az **Európai Unió kívüli országokkal** folytatott kereskedelmünkben az export euróértéke 2,8%-kal csökkent, az importé lényegében változatlan maradt (1 ezrelékkal mérséklődött) 2015 első két hónapjához képest. Az egyenleg ebben a fő relációban 78 millió euróval kedvezőtlenebbé vált, és 174 millió eurós passzívum keletkezett. A mérlegromlás legnagyobb részét az amerikai országokkal lebonyolított áruforgalom alakulásával magyarázható, ennek egyenlege – az export 14%-os visszaesésével összefüggésben – 116 millió euróval romlott. Az ázsiai országok viszonylatában az import 1,7 milliárd eurót kitevő értéke 934 millió euróval meghaladta az exportét. Az importtöbblet 19 millió euróval csökkent egy év alatt, miután a behozatal 3,4%-os bővülése kisebb hatást gyakorolt a mérleg alakulására, mint a kivitel 11%-os növekedése. Az Európai Unió kívüli európai országokkal folytatott kereskedelem euróértéke csökkent, a kivitelben 1,9, a behozatalban pedig 8,9%-kal. Az egyenleg ezen országcsoport esetében is javult, a 366 millió eurós többlet 59 millió euróval haladta meg a tavaly ilyenkorit.

2. tábla

**A külkereskedelmi termékgörögformalom alakulása országcsogortok szerint,
2016. január–február**

(%)

Országcsogort	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	érték- index ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2015. január–február = 100,0			2015. január–február = 100,0		
Európai Unió (EU-28)	107,6	106,5	81,0	109,2	107,4	77,5
Régi tagállamok (EU-15)	105,0	104,9	58,5	110,1	108,8	56,9
Új tagállamok	114,6	110,7	22,5	107,0	103,8	20,6
EU-n kívüli országok	98,2	97,2	19,0	107,2	99,9	22,5
ebből:						
EU-n kívüli európai országok	..	98,1	8,3	..	91,1	6,4
Ázsiai országok	..	110,8	5,2	..	103,4	12,9
Amerikai országok	..	86,5	4,1	..	105,8	3,0
Összesen	105,7	104,6	100,0	108,7	106,0	100,0

^{a)} Euróadatokból számítva.

A külkereskedelmünk több mint felét kitevő **gépek és szállítóeszközök** változatlan áron számított exportja 5,4, importja 8,0%-kal haladta meg a 2015. január–februárit. Az exportban a legnagyobb forgalmú árucsoport a közúti járművek voltak, 2,6 milliárd eurós kivitelük 7,0%-kal nőtt az előző év azonos időszakhoz képest. A villamos gép, készülék és műszer árucsoport az exportban a második legnagyobb, importban pedig a legnagyobb forgalmú termékkör volt 2016 első két hónapjában, euróban számított kereskedelmük a forgalom mindkét irányában 8%-kal bővült. Az energiafejlesztő gépek és berendezések exportértéke 4,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbi, az EU-n kívüli országokba irányuló kivitelük értéke ugyanakkor számottevően csökkent, és jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az ebbe az országcsogortba irányuló gépexport volumene 5,8%-kal elmaradt a 2015. január–februáritól.

A külkereskedelmi forgalom mintegy harmadát jelentő **feldolgozott termékek** esetében a kivitel volumene 7,2, a behozatalé – az árufőcsogortok közül a legnagyobb mértékben – 11%-kal bővült 2015 első két hónapjához képest. Az árufőcsogorton belül a legnagyobb forgalmú árucsoportból, a gyógyszer és gyógyszerészeti termékekből kivitelben 4,9, behozatalban 8,2%-kal csökkent a forgalom euróértéke a 2015. január–februárihoz képest. A további, jelentős értékben kereskedett árucsoportok közül ugyanakkor határozott növekedés következett be az egyéb fémtermékek forgalmában (exportban 7,1, importban 11%), az egyéb feldolgozott termékek kereskedelmében (kivitelben 15, behozatalban 17%), valamint a szakmai, tudományos ellenőrző műszerek nemzetközi adásvételében (exportban 23, importban 11%).

Az év első két hónapjában az **élelmiszerek, italok, dohánytermékek** exportvolumene 0,5%-kal csökkent, importvolumene 1,5%-kal nőtt 2015 azonos időszakához képest, ezek a legkisebb mértékű változások az árufőcsoportok közül. Ezen belül a legnagyobb értékű exportot a gabona és gabonakészítményekből bonyolítottuk le, annak ellenére, hogy forgalmuk 15%-kal elmaradt a 2015. január–februáritól. Importban a zöldségfélék és gyümölcsökből valósult meg a legjelentősebb értékű árumozgás, amelynek euróértéke 2,3%-kal meghaladta a tavaly ilyenkorit.

Az **energiahordozók** volumene a behozatalban 7,0, a kivitelben 13%-kal bővült a 2015. január–februárhoz viszonyítva, utóbbi volt a legjelentősebb növekedés az árufőcsoportok közül. Az árufőcsoport kereskedelmének árszínvonala számottevően csökkent, a forintárindex a behozatalban 25, a kivitelben pedig 19%-os visszaesést mutat. Az import exportnál nagyobb mértékű árcsökkenése már önmagában is a cserearány javulásának irányába hatott, amit tovább erősített külkereskedelmünk azon adottsága, mely szerint az energiahordozók a behozatalunkból lényegesen nagyobb arányban részesednek, mint a kivitelünkéből (5,6, illetve 1,9%), így árszínvonaluk változása jobban befolyásolja a teljes import árváltozását, mint az exportét. A kereskedelem mindkét irányában a legjelentősebb energiahordozó árucsoport, a kőolaj és kőolajtermék forgalma – euróadatokból számítva – az importban 30, az exportban 4,9%-kal csökkent. A természetes és mesterséges gáz behozatala 12%-kal maradt el a 2015. első két havitól.

3. tábla

**A külkereskedelmi termékforgalom alakulása árufőcsoportok szerint,
2016. január–február**

Árufőcsoport	Kivitel			Behozatal		
	volumen- index	értékindex ^{a)}	megoszlás ^{a)}	volumen- index	értékindex ^{a)}	megoszlás ^{a)}
	2015. január–február = 100,0			2015. január–február = 100,0		
Élelmiszerek, italok, dohány	99,5	99,1	7,0	101,5	102,5	5,3
Nyersanyagok	102,1	100,2	2,2	105,9	101,4	2,1
Energiahordozók	112,7	91,4	1,9	107,0	79,8	5,6
Feldolgozott termékek	107,2	105,1	31,8	110,7	108,0	37,3
Gépek és szállítóeszközök	105,4	105,7	57,1	108,0	108,4	49,7
Összesen	105,7	104,6	100,0	108,7	105,7	100,0

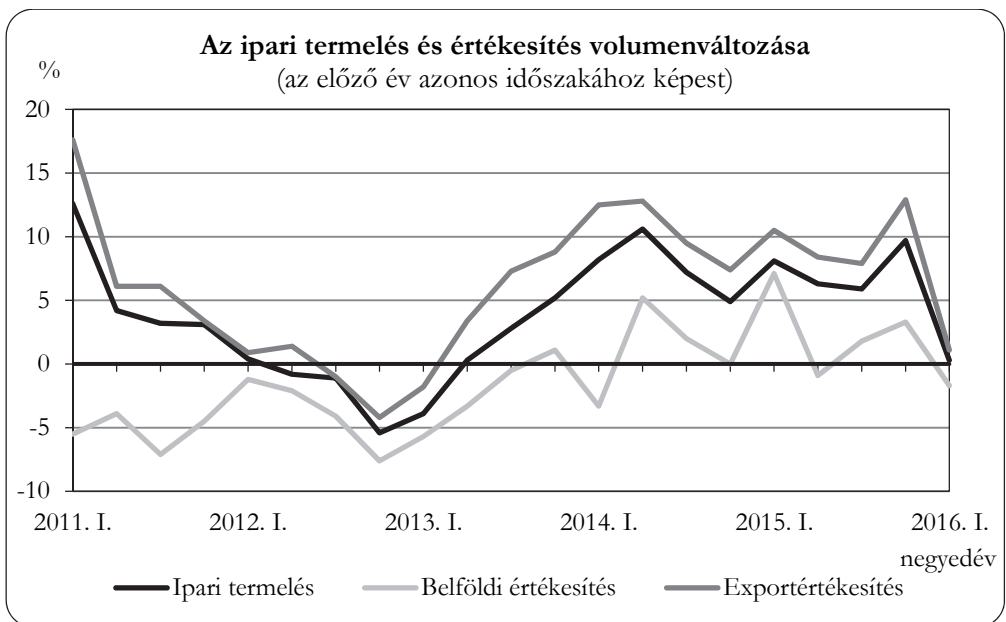
^{a)} Euróadatokból számítva.

Ágazati teljesítmények

Ipar

A januári stagnálást (-0,1%) és a februári növekedést (6,3%) követően **2016 márciusában** az ipari termelés¹⁵ volumene 4,6, ezen belül a feldolgozóiparé 4,4%-kal elmaradt az egy évvel korábitól. A belföldi és az exportértékesítés egyaránt csökkent (4,7, illetve 4,8%-kal). Az előző hónaphoz képest az ipari kibocsátás – a szezonális és munkanaphatással kiigazított adatok szerint – ötödik hónapja mérséklődik, márciusban 1,1%-kal csökkent.

5. ábra

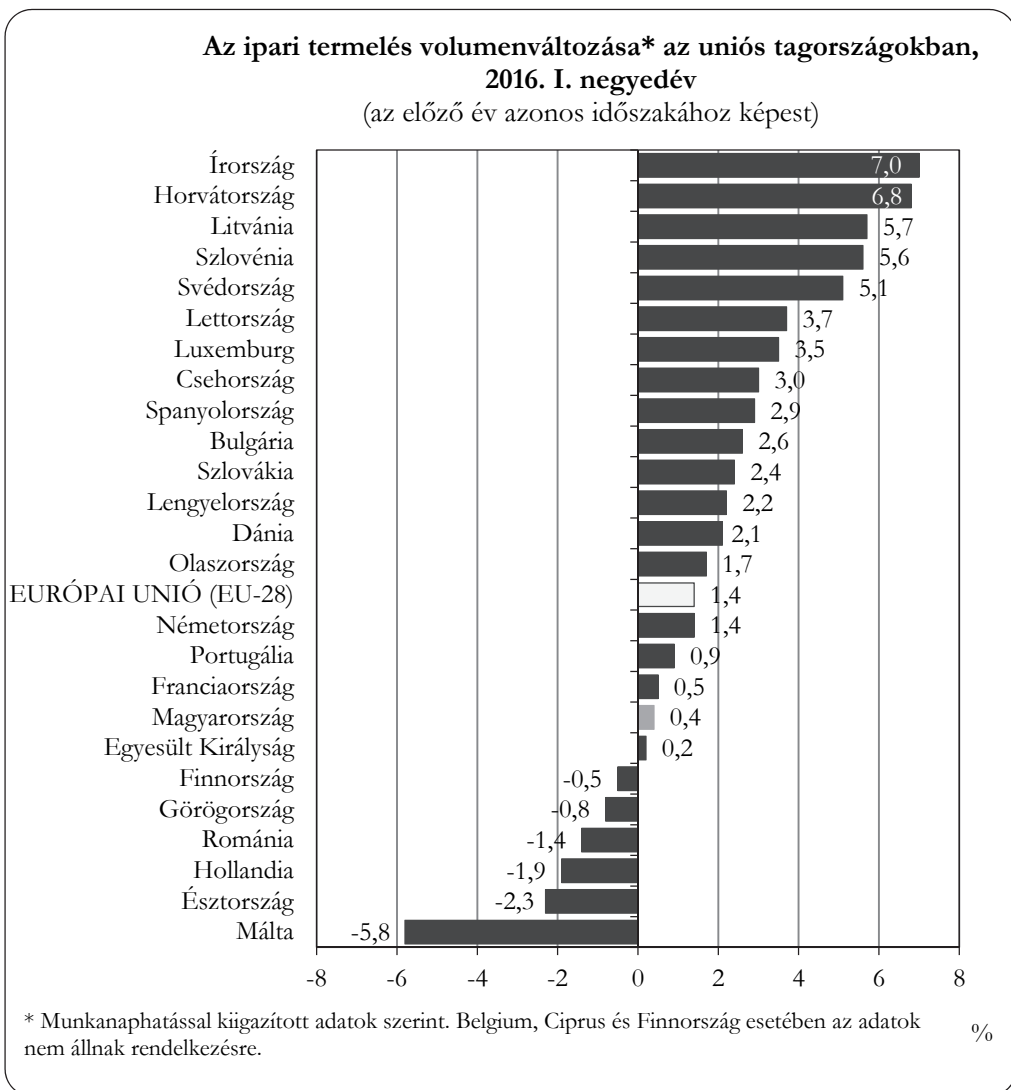

2016 I. negyedévében az ipari termelés volumene 0,3%-kal meghaladta az egy évvel korábit. Az értékesítési irányok közül az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások volumene 1,1%-kal nőtt, a több mint egyharmadát adó belföldi eladásoké 1,7%-kal csökkent.

¹⁵ Az ipar összesen adata a teljes iparra, a többi adat a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körére vonatkozik.

Uniói összehasonlításban¹⁶ hazánk ipari kibocsátásának volumenbővülése (0,4%) 2016 I. negyedévében az uniós ipari átlagnál (1,4%) kisebb mértékű volt. A régiós versenytársak közül az ipari termelés Csehországban (3,0%), Szlovákiában (2,4%) és Lengyelországban (2,2%) az uniós átlagot meghaladóan nőtt, Romániában ugyanakkor 1,4%-kal csökkent. A hazánk legfontosabb gazdasági partnerének számító Németországban – az uniós átlaggal megegyező mértékben – 1,4%-kal többet termeltek.

6. ábra

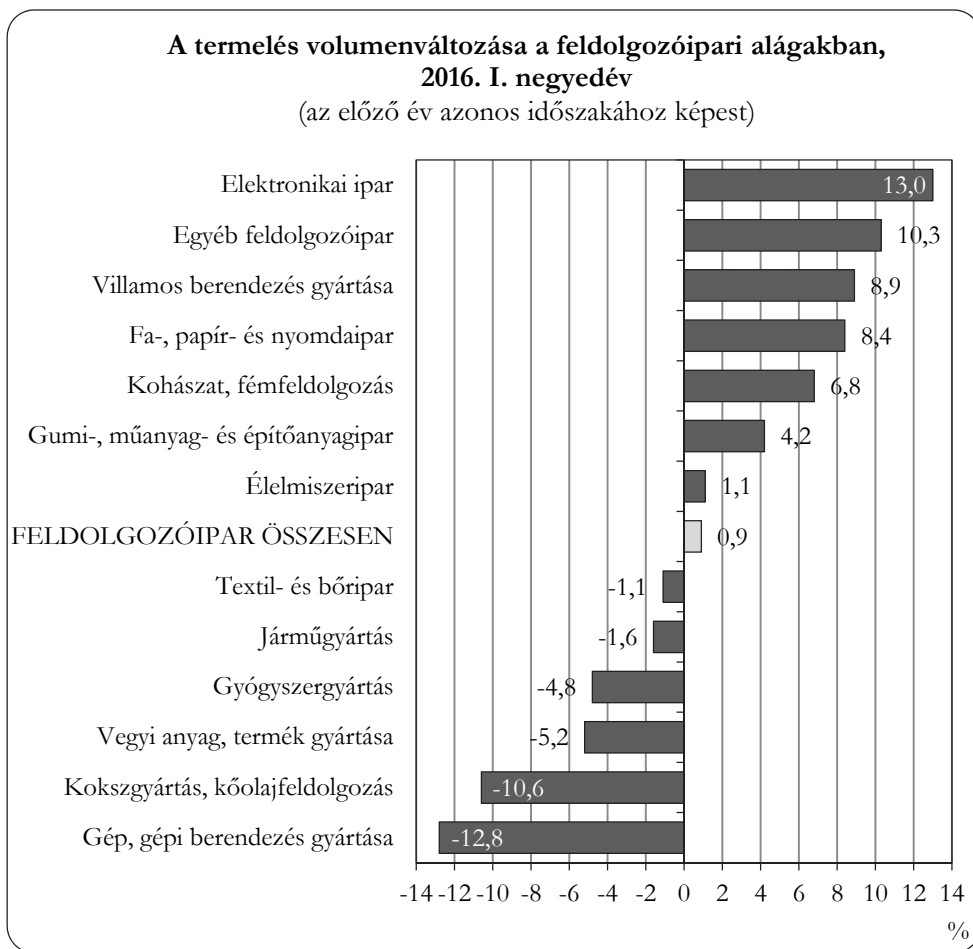

¹⁶ Munkanaphatással kiigazított adatok. Forrás: az Eurostat adatbázisa.

2016 I. negyedévében az ipari nemzetgazdasági ágak közül a termelés több mint kilenctizedét adó **feldolgozóiparban** 0,9%-kal nőtt, az **energiaiparban** 0,4, a kis súlyt képviselő **bányászatban** ugyanakkor 37%-kal csökkent a termelés volumene az egy évvel korábbihoz képest.

2016 első három hónapjában a kibocsátás volumene hét feldolgozóipari alágban emelkedett, a legnagyobb mértékben (13%) a szinte teljes egészében külföldre termelő **elektronikai iparban**. (Az alág két legnagyobb alágazata közül a jelentősebb, az elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 21, a kisebbik, a híradás-technikai berendezés gyártása 3,6%-kal nőtt.) A termelés tizedét jelentő **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása 1,1, ezen belül a legnagyobb alágazatnak számító húsiparé 1,7%-kal emelkedett. Az élelmiszeripar belső kereslete 2,0, külső kereslete 1,2%-kal nagyobb lett. Folytatódott a kibocsátás több mint egy éve tartó növekedése a **villamos berendezés gyártásában**, valamint az **egyéb feldolgozóiparban**, az I. negyedévben 8,9, illetve 10%-kal. Emelkedés történt még a **fa-, papír- és nyomdaiparban** (8,4%), a **kohászat, fémfeldolgozásban** (6,8%), illetve a **gumi-, műanyag- és építőanyagiparban** (4,2%).

A feldolgozóipar hat alágában csökkent a termelés, a legnagyobb mértékben (13%) – elsősorban a motor, turbina gyártása szakágazat jelentős visszaesése következtében – a **gép, gépi berendezés gyártásában**. A legnagyobb súlyú (31%) alágak számító **járműgyártás** termelése 1,6%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól, részben az év eleji hosszabb leállások miatt. A két meghatározó – az alág kibocsátásából közel 50–50%-kal részesedő – alágazat közül a közúti gépjármű gyártása 8,5%-kal visszaesett, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása ugyanakkor 6,8%-kal növekedett. Szintén mérséklődött a kibocsátás a **kohászat, kőolaj-feldolgozás** (11%) területén, a **vegyi anyag, termék gyártásában** (5,2%), a **gyógyszergyártásban** (4,8%) és a **textil- és bőriparban** (1,1%).

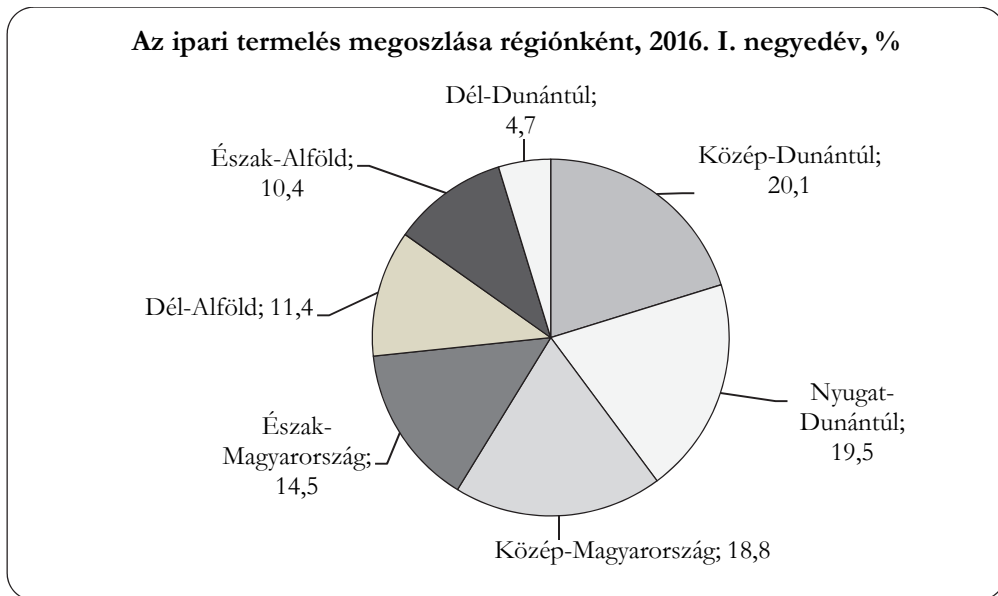
2016 I. negyedévében a **létszám-kategóriák szerint képzett vállalatcsoportok** közül a kisvállalkozások kivételével a többiben bővült a termelés. A kibocsátás közel háromnegyedét adó, erősen exportorientált **nagyvállalatok** (legalább 250 fő) termelési volumene 0,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A **közepes** méretű vállalkozások (50–249 fő) kibocsátása 6,8%-kal emelkedett, mindkét értékesítési irányban nőttek az eladások. Az elsősorban hazai piacra termelő **kisvállalkozások** (5–49 fő) termelése 10%-kal elmaradt az egy évvel korábbitól.

A legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az **egy alkalmazásban állóra számított termelés** 2016 január–márciusában 2,2%-kal mérséklődött a 2015. első három

havihoz képest. A termelékenység romlása 2,9%-os létszámemelkedés mellett következett be.

2016 első három hónapjában az ipari termelés három **régióban** – Nyugat-Dunántúlon (4,9%), Közép-Magyarországon (3,8%), valamint Dél-Alföldön (1,1%) – csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva. A többi négy régióban a kibocsátás 0,7 és 15% közötti mértékben nőtt, a legnagyobb mértékben – a kis súllyal rendelkező – Dél-Dunántúlon.

8. ábra

2016 márciusában a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes **új rendelésének volumene** 6,9%-kal csökkent, ezen belül az új belföldi rendeléseké 0,4%-kal nőtt, az új exportrendeléseké 7,9%-kal visszaesett az előző év azonos hónapjához képest. Az ipari termelés motorjának számító járműgyártás új rendelési volumene 7,2%-kal csökkent. Az összes **rendelésállomány** volumene március végén 5,1%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A megfigyelt ágazatok közül a járműgyártás rendelésállománya 2,1, az elektronikai iparé 13%-kal több volt a 2015. márciusinál.

Hazánkban az **ipari termelői árak** 2016 márciusában 1,6, az I. negyedévben 1,7%-kal alacsonyabbak voltak az előző év azonos időszakánál. Ezzel a mérséklődő tendencia nyolcadik hónapja tart. A termelőiár-csökkenést elsősorban az alap- és nyersanyagok világszerte történő árának csökkenése okozza.

A **belföldi értékesítés árai** 2013 szeptembere óta folyamatosan csökkennek, 2016 I. negyedévében 4,3%-kal alacsonyabbak lettek az előző évihez képest. (2016 márciusában az árak 5,1%-kal mérséklődtek az előző év azonos időszakához mérten, ennél nagyobb mértékű csökkenésre az elmúlt 15 évben nem volt példa.) A hazai értékesítés több mint harmadát adó energiaipar értékesítési árai – az energiahordozók világpiaci áralakulásával összefüggésben – 6,0%-kal elmaradtak az egy évvel korábitól. A feldolgozóiparban a belföldi eladási árak 3,6%-kal mérséklődtek, ezen belül az alágak többségében emelkedtek. A legnagyobb súlyúnak számító kokszyártás, kőolaj-feldolgozás területén – az alapanyagok világpiaci áralakulásával összefüggésben – 22%-kal alacsonyabb áron értékesítettek.

2016 I. negyedévében a belföldi értékesítésben az **ágazatok rendeltetés szerinti csoportjai** közül a beruházási javakat gyártó ágazatokban 2,5, a fogyasztási cikket gyártó ágazatokban 0,5, a továbbfelhasználásra termelő ágazatokban 0,3%-kal nőttek, az energiatermelő ágazatokban 9,8%-kal csökkentek az árak az egy évvel korábbihoz képest.

2016 január–márciusában az **ipari exportértékesítés árai** 0,3%-kal mérséklődtek, ezen belül a legnagyobb súlyú járműgyártáséi 3,4%-kal emelkedtek, az elektronikai iparéi 5,0%-kal csökkentek az előző év azonos időszakához viszonyítva. (2016 márciusában az exportértékesítési árak lényegében nem változtak /+0,1%/ a 2015. márciusihoz képest.)

Hazánkhoz hasonlóan a többi uniós tagországban is csökkentek az ipari termelői árak 2016 I. negyedévében. Ennek eredményeként az **EU-28 egészében** a termelői árak átlagosan 3,2%-kal mérséklődtek az egy évvel korábbihoz képest, amit részben az energiatermelő ágazatok 15%-os árzuhanása okozott.

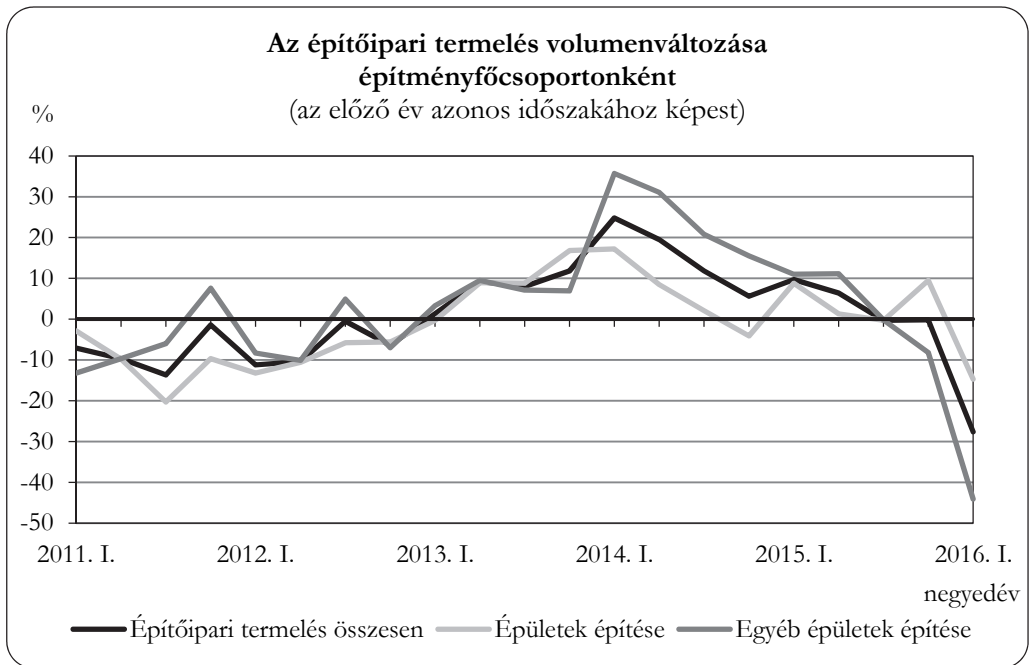
Építőipar

Az építőipari termelés több évig tartó visszaesés után 2013-ban növekedésbe fordult, ami 2015-ben is folytatódott, éves szinten 3,0%-kal nőtt a volumene. Idén január óta azonban a termelés csökken, főként az uniós forrásból végzett munkák 2015. végi befejeződése miatt. Az **építőipari termelés volumene 2016 I. negyedévében** 28%-kal elmaradt az egy évvel korábitól. Az építményfőcsoportok közül az épületek építése 15, az egyéb építményeké 44%-kal csökkent.

Márciusban a változatlan áron számolt termelés 34%-kal volt alacsonyabb az egy évvel korábinál. Mindkét építményfőcsoport termelése csökkent: az épületek építése 19, az egyéb építményeké 52%-kal. A legnagyobb mértékben az út- és vasútépítő vállalkozások termelése maradt el az előző év azonos időszakától.

Az építőipari termelés **szézonálisan és munkanaphatással kiigazított** volumene márciusban 6,3%-kal csökkent a februárhoz viszonyítva.

9. ábra

Az építőipari vállalkozások **új szerződés kötése**i 2015 szeptembere óta – 2016. január kivételével – emelkednek, volumenük idén **márciusban** 47%-kal meghaladta az egy évvel korábbi, alacsony bázist. **Január–márciusban** összességében 15%-kal nagyobb volumenű új szerződést kötöttek a vállalkozások, mint az előző év azonos időszakában.

A **szerződésállomány volumene** 2014. november óta csökken, idén márciusban 25%-kal maradt el a 2015. március végi alacsony bázistól. A két építményfőcsoport rendelésállománya ellentétesen alakult: míg az épületek építésének rendelésállománya jelentősen, 58%-kal magasabb, addig az egyéb építményeké 46%-kal alacsonyabb volt 2015 márciusához viszonyítva. Előbbi esetben elsősorban ipari és raktárépületek építésére kötöttek nagyobb szerződéseket.

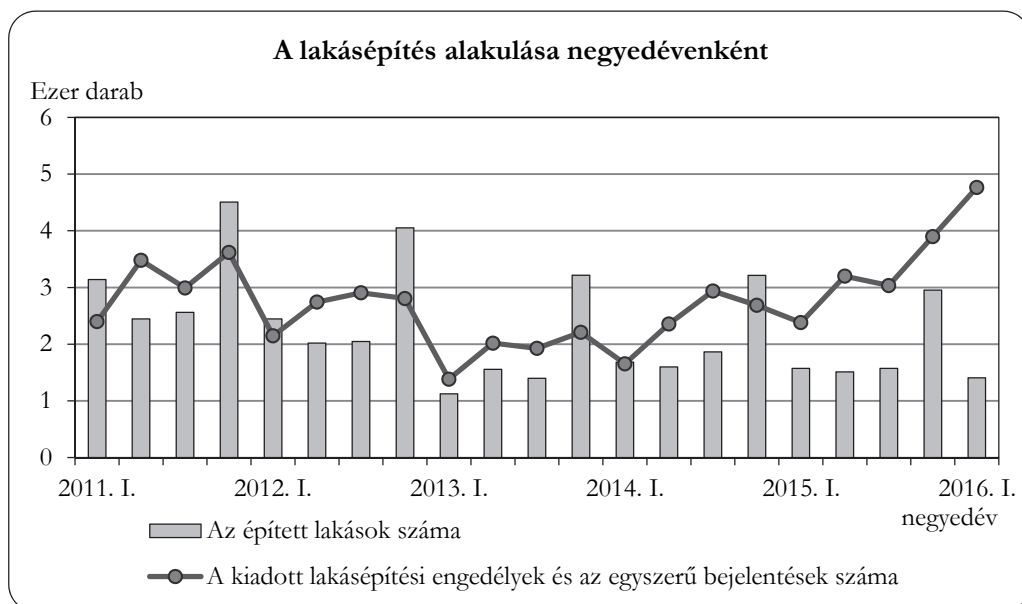
Az **építőipar termelői árai** az I. negyedévben átlagosan 2,5%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. Az épületek építése ágazatban 3,3, az egyéb építmények építése ágazatban 1,8, a legnagyobb súlyú, speciális szaképítés ágazatban 2,7%-kal nőttek az árak. Az egyes építményalcsoportokban az áremelkedés 2,0 és 3,4% között szóródott. Az építőipar árai az előző negyedévinél 0,7%-kal magasabbak voltak.

Lakásépítés és lakáspiaci árak

2016. I. negyedévében 1407 új **lakás épült**, 10%-kal kevesebb, mint 2015. I. negyedévében. A használatba vett lakások száma a megyei jogú városokban 37%-kal emelkedett, a többi településtípusban csökkent, legnagyobb mértékben a községekben (41%).

Az építési hatóságok által **kiadott új lakásépítési engedélyek** és az új lakóépület építésére vonatkozó **egyszerű bejelentések**¹⁷ együttes száma 4765-re emelkedett, ez kétszer annyi, mint egy évvel korábban. Minden településtípusban nőtt az építési kedv, a megyei jogú városokban közel két és félszeres a növekedés.

10. ábra

Az **építetőkör** összetétele kissé módosult az előző év azonos időszakához képest: a **természetes személyek** által épített lakások aránya mérséklődött (56-ról 49%-ra), a **vállalkozások** által építetteké nőtt (44-ről 50%-ra). Az újonnan épült lakóépületek között a **családi házak** aránya csökkent (54-ről 45%-ra), az igény a **többszintes, többlakásos** épületek felé tolódott el, arányuk 25-ről 48%-ra emelkedett.

¹⁷ A 456/2015. (XII.29.) számú kormányrendeletnek megfelelően a statisztikai számbavétel kiterjed az építési engedélyek mellett az egyszerű bejelentésekre, valamint a használatbavételi engedélyek mellett az egyszerű bejelentés alapján épített épületek használatba vételére vonatkozó hatósági bizonyítványokra is.

Az I. negyedévben a használatba vett **lakások átlagos alapterülete** 96 m²-re mérséklődött, ez 4 m²-rel kevesebb, mint egy évvel korábban.

Január–márciusban – többségében avulás következtében – 420 **lakás szűnt meg**, 20%-kal több az egy évvel korábbinál.

2015-ben tovább élénkült az **ingatlanforgalom**: a lakáseladások száma megközelítette a 120 ezret. Az egy évvel korábbi, hasonló feldolgozottsági szintű forgalom alapján az I–III. negyedév átlagosan 18%-os piaci bővülését az év utolsó negyedévében már kisebb, 2%-os emelkedés jellemezte. Az értékesített lakások zöme továbbra is **használt lakás** volt, eladásuk gyorsan bővült, miközben az új lakások értékesítése továbbra is stagnált (az eladott lakások mintegy 2%-át tette ki). A használtlakás-árak 2014 I. negyedéve óta emelkednek, 2015 IV. negyedévében azonban lassulás volt tapasztalható. Az I–III. negyedév gyors emelkedése következtében az árak szintje jelentősen meghaladta az előző év azonos időszakit, 2015 IV. negyedévében egy átlagos használt lakás 12%-kal került többre, mint egy évvel korábban. Az új lakások áralakulását nagyobb ingadozások jellemezték: a 2015 III. negyedévéig tartó emelkedés után a IV. negyedévben 1,8%-kal mérséklődtek az árak, ennek ellenére ekkor már 9%-kal többre került egy új lakás, mint egy évvel azelőtt. 2015-ben a használtlakás-árak éves szinten számított emelkedése 12, az új építésű lakásoké 6,7%-os volt a 2014. évihez mérten.

2015-ben egy **használt lakás átlagos ára** 11,3 millió forint volt, 1 millió forinttal több, mint az előző évben. Az eladott lakások átlagára leginkább Budapesten emelkedett, itt egy használt lakás átlagosan 16,9 millió forintba került, 2,4 millió forinttal többre az egy évvel korábbinál. A megyeszékhelyeken az átlagár 10,2, a városokban 9,4, a községekben pedig 6,2 millió forint volt, mindenütt meghaladta az egy évvel korábbit, de az áremelkedés mértéke a kisebb települések felé haladva egyre alacsonyabb. Az agglomerációkon kívül eső községekben egy ingatlan átlagosan 4,3 millió forintért cserélt gazdát, ez 300 ezer forinttal több, mint az előző évben. Az általános drágulás ellenére az árak csak Budapesten és a megyeszékhelyeken haladták meg a 2008. éveket.

A **lakáshitel-állomány** 2014 végén 3324 milliárd forint volt, az éves GDP mintegy tizedének felelt meg, 2015 végére az állomány 2997 milliárd forintra csökkent, ami a GDP 8,9%-ával egyenlő. A devizaalapú hitelállomány a központi intézkedések hatására 2011 óta csökken. A devizahitelek forintra váltását követően 2015 decemberére a devizaalapú lakáshitel-állomány összege 6,8 milliárd forintra, aránya 0,2%-ra mérséklődött.

2015-ben a **hitelek minősítésében** pozitív változás történt 2014 végéhez képest: a problémamentes hitelek számának aránya 7 százalékponttal emelkedett (közel 86% volt), a külön figyelemre méltó és az átlag alatti minősítésűek aránya csökkent. 2015 végén azonban még

31 ezer hiteladós törlesztési késedelme volt 31–60 nap közötti, 62 ezer adósé pedig a 61 napot is meghaladta.

Kiskereskedelem

A **kiskereskedelmi üzletek forgalmának** bővülése 2016 elején is folytatódott. **2016 márciusában** az eladások volumene 5,5, **január–márciusban** összességében 4,7%-kal nőtt. (A naptárhatástól megtisztított adatok szerint márciusban 4,2, január–márciusban 4,3%-os volt az emelkedés.) Márciusban az előző hónaphoz képest – a szezonális és naptárhatástól megtisztított index szerint – az üzletek forgalma 0,2%-kal csökkent.

Az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek** értékesítésének volumene 2016 I. negyedévében 2,9%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét lebonyolító vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 2,6, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 4,0%-kal emelkedett.

A **nem élelmiszertermékeket forgalmazó kiskereskedelmi egységek** esetében január–márciusban 6,6%-os forgalomnövekedést mértünk az egy évvel korábbihoz képest. A tevékenységcsoporton belül a legnagyobb mértékben a textil-, ruházati és lábbeliüzletek (8,6%), a forgalom negyedét adó bútor-, műszakicikk-üzletek (7,6%), valamint a használtcikk-üzletek (6,7%) forgalma bővült. A könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzletek (4,4%), a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszerüzletek (3,7%) eladásai emelkedtek az előző év azonos időszakához képest, az iparcikk jellegű vegyes üzletekéi azonban 4,1%-kal csökkentek. A termékek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelemben a forgalom 29%-kal emelkedett.

Az **üzemanyag-kiskereskedelem** növekedése 2016 I. negyedévében folytatódott: a benzinkutaknál 6,1%-kal emelkedett a forgalom. Ebben szerepet játszott a járműüzemanyagok fogyasztói árának 10%-os csökkenése is.

4. tábla

A kiskereskedelmi forgalom alakulása, 2016. I. negyedév

(%)

Megnevezés	Megoszlás	Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Élelmiszer jellegű vegyes	38,6	+2,6
Élelmiszer-, ital-, dohányáru	11,0	+4,0
Élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes összesen	49,6	+2,9
Iparcikk jellegű vegyes	3,0	-4,1
Textil-, ruházati és lábbeli	5,5	+8,6
Bútor-, műszacikk	9,1	+7,6
Könyv-, számítástechnika-, és egyébiparcikk	7,4	+4,4
Gyógyszer-, gyógyászati termék-, illatszer	7,1	+3,7
Hasznáلتcikk	0,5	+6,7
Csomagküldő és internet	3,0	+28,6
Nem élelmiszertermék jellegű összesen	35,6	+6,6
Üzemenyag	14,8	+6,1
Kiskereskedelem összesen	100,0	+4,7

A kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** eladási volumene 2016 első három hónapjában 4,2%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

Az **Európai Unióban (EU-28)** – az Eurostat munkanaphatástól megtisztított adatai szerint – a kiskereskedelmi forgalom volumene a 2015. január–márciusi 3,2%-os emelkedés után 2016. január–márciusban kisebb ütemben, átlagosan 2,9%-kal növekedett az előző év azonos időszakához mérten. A rendelkezésre álló adatok szerint Belgiumban és Dániában mérték csökkenést (2,5 és 1,5%), a legnagyobb mértékű bővülés (18%) Romániában volt.

Turizmus, vendéglátás

2016 január–márciusában a **kereskedelmi szálláshelyeken** 1,9 millió vendég szállt meg, összesen 4,3 millió vendégéjszakára. A vendégek és a vendégéjszakák száma egyaránt 11%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A kilenc **turisztikai régió** mindegyikében nőtt a vendégéjszakában mért vendégforgalom.

Az év első három hónapjában 0,9 millió **külföldi vendég** 2,2 millió éjszakát töltött el a kereskedelmi szálláshelyeken, 9,6, illetve 9,1%-kal többet az egy évvel korábbinál. Az I. negyedévben a regisztrált vendégéjszakák száma alapján vizsgálva a forgalom több mint nyolctizede Európából származott. Legjelentősebb küldőpiacunk továbbra is Németország, amely 1,1%-os forgalombővülést követően a teljes külföldi kereslet 11%-át adta. Az ezt

követő 6 legnagyobb küldőország együttes forgalma a teljes külföldi forgalom 38%-át fedte le. Ezen országok közül Románia és Csehország esetében kétszámjegyű mértékben, az Egyesült Királyságból, illetve Ausztriából érkezőknél 5,7, illetve 9,3%-kal nőtt a vendégéjszakák száma, míg az Olaszországból, illetve Oroszországból érkezők mintegy 9%-kal kevesebb éjszakára vették igénybe a hazai kereskedelmi szálláshelyek szolgáltatásait. A teljes külföldivendég-forgalom 9,2, illetve 5,5%-át adó ázsiai, valamint amerikai országok esetében 19, illetve 3,6%-kal nőtt a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma.

A kereskedelmi szálláshelyekre 2016 január–márciusában közel 1,0 millió **belföldi vendég** érkezett, 12%-kal több, mint egy évvel korábban. Az általuk eltöltött vendégéjszakák száma 2,2 millió volt, ami 14%-kal haladta meg a 2015. I. negyedévit. A belföldivendég-forgalom növekedésében jelentős szerepe volt a szezonális hatásoknak (húsvét, hosszú hétvége).

A kereskedelmi szálláshelyek 2016 első három hónapjában összesen 69 milliárd forint **bruttó árbevétel**t realizáltak, folyó áron 10%-kal többet, mint egy évvel korábban. Az árbevétel több mint fele (37 milliárd forint) szállásdíjakból származott, amelyek bővülése folyó áron 13% volt. A belföldi vendégek 3 milliárd 48 millió forint értékben fizettek **Széchenyi Pihenőkártyával**, ami 24%-kal több, mint az előző év azonos időszakában.

A szálláshelytípusok közül a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakáiban kifejezett vendégforgalmának 86%-a a **szállodákban** realizálódott. A szállodák vendégéjszakáiban mért vendégforgalma az év első három hónapjában 12%-kal bővült, a szobafoglaltság – 2,8 százalékpontos emelkedés mellett – 44,7% volt. A szállodai szobaárak 3,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbi szintet, ez a forgalombővüléssel párosulva az egy kiadható szállodai szobára jutó szállásdíjbevétel (REVPAR) 11%-os bővülését eredményezte.

2016 január–márciusában a **vendéglátóhelyek** – kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó egységeivel együttes – eladási forgalma összesen 211 milliárd forint volt, ennek 87%-a a kereskedelmi, 13%-a a munkahelyi vendéglátásban keletkezett. A forgalom volumene az időszak átlagában 14%-kal nőtt, ami a kereskedelmi vendéglátás forgalmának 19%-os emelkedéséből, illetve a munkahelyi vendéglátás bevételének 12%-os csökkenéséből adódott.

Szállítás, közlekedés

2016 I. negyedévében a nemzetgazdaság árutonna-kilométerben kifejezett **áruszállítási teljesítménye** 3,0%-kal nagyobb volt, mint 2015 első három hónapjában. A

növekedés az átlagos szállítási távolság hosszabbá válásával magyarázható, miközben a szállított tömeg 4,7%-kal csökkent. A teljesítmény héttizedét képviselő közúti áruszállítás esetében 3,5, a vasúti áruszállítás vonatkozásában 0,3%-os bővülés következett be. Valamennyi szállítási mód teljesítményét figyelembe véve a belföldi forgalom 4,6, a 76%-os részaránnyal rendelkező nemzetközi 2,5%-kal növekedett a 2015. I. negyedévihez képest.

A **helyközi személyszállítás** utaskilométer-teljesítménye 2016 első három hónapjában 2,8%-kal magasabb volt az egy évvel korábrinál. A teljesítmény növekedése az átlagos utazási távolság hosszabbá válásának következménye, az utazások száma ugyanis 3,6%-kal mérséklődött. A közlekedési eszközök közül a repülőgépek teljesítménye 30, utasszáma 27%-kal emelkedett a megelőző év I. negyedévéhez viszonyítva. A **Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér utasforgalma** 2,2 millió fő volt az első három hónap során, 13%-kal több¹⁸ az egy évvel korábrinál. Az összteljesítményből 52%-os aránnyal részesedő autóbuzos közlekedés teljesítménye ugyanakkor 2,7, a vasúti közlekedésé 0,4%-kal mérséklődött. A 2016. január–márciusi időszakban a nemzetközi forgalom teljesítménye mintegy negyedével magasabb, az összteljesítmény több mint háromnegyedet adó belföldi forgalomé ezzel szemben 2,3%-kal alacsonyabb volt a tavaly ilyenkorinál.

A **helyi személyszállításban** 573 millió utazást regisztráltunk az I. negyedévben, 1,5%-kal többet, mint 2015 azonos időszakában. Az emelkedés legnagyobbbrészt a villamosok, kisebb mértékben a metró, földalatti forgalmának bővülésével magyarázható (5,8, illetve 4,4%). Az utazások mintegy fele autóbuzszokon történt, ahol az utazók száma 1,5%-kal mérséklődött a tavalyi év első három hónapjához viszonyítva. Az autóbuzszokat igénybe vevők száma a fővárosban és a vidék átlagában egyaránt csökkent (1,0, valamint 2,0%-kal).

2016. I. negyedévben 52 ezer **személygépkocsit helyeztek első alkalommal forgalomba** az országban, 21%-kal többet az egy évvel korábrinál. A bővülés nagyobbbrészt a használt – kétévesnél idősebb – személygépkocsik forgalomba helyezésének emelkedésével magyarázható (25%), az új személygépkocsik forgalma ennél kisebb mértékben nőtt (15%-kal). 2016 január–márciusában a forgalomba helyezett személygépkocsik 60%-a használt volt, ez 2,0 százalékponttal magasabb arány a tavaly ilyenkorinál.

¹⁸ A repülőtér utasforgalma a külföldi légitársaságok forgalmát is magában foglalja, míg a teljesítmény kizárólag a magyar légi szállítók forgalmára vonatkozik.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

Népmozgalom

2016 I. negyedévében az egy évvel korábbinál több születés és kevesebb halálozás történt hazánkban, ezek együttesen a természetes népességfogyás lassulását eredményezték.

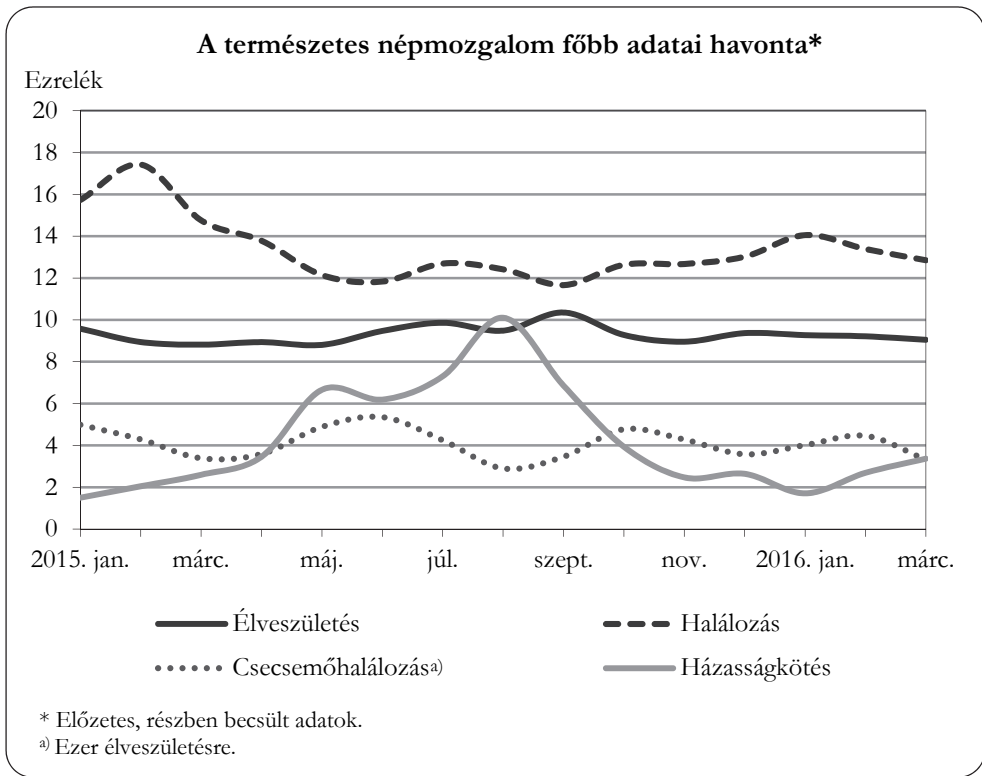
Előzetes adatok szerint 2016 január–márciusában 22 405 **gyermek született**, ami 1,2%-os növekedés az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a születési arányszám pedig 9,1 ezrelékről 9,2 ezrelékre nőtt. Az időszakon belül januárban 3,8%-kal kevesebb, február–márciusban átlagosan 4,0%-kal több újszülött jött a világra. (Az emelkedés nagymértékben a szökőnap hatásának tudható be, így a megtisztított születésszám lényegében nem változott az előző év azonos időszakához viszonyítva.)

Az **elhunytak** 32 798 fős száma 15%-kal (5880 fővel) elmaradt az előző év azonos időszakától, a halálozási arányszám pedig 2,5 ezrelékpontos csökkenés mellett 13,4 ezreléket tett ki. (A szökőnaphatástól megtisztítva a halálozások számának csökkenése 16% volt.) Mindegyik hónapban mérséklődött az elhunytak száma az egy évvel korábbi, magas bázishoz képest. A **csecsemőhalandóság** első háromhavi 3,9 ezrelékes mutatója 0,3 ezrelékponttal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál.

2016 I. negyedévében a **természetes fogyás** üteme – a születésszám emelkedése és a halálozások számának csökkenése miatt – mérséklődött. A fogyás mértéke 10 393 fő volt, szemben az egy évvel ezelőtti 16 536-tal.

Folytatódott a **házasságkötések** számának emelkedése: 2016. január–márciusban 6312 házasságot anyakönyveztek, 27%-kal (1338-cal) többet, mint egy évvel azelőtt. (A szökőnaphatás figyelembevételével a házasságkötések számának növekedése ebben az időszakban 25% volt.)

11. ábra

Foglalkoztatottság, keresetek

2016 I. negyedévében folytatódtak a korábbi negyedévekre jellemző **munkaerő-piaci** tendenciák: a foglalkoztatottsági és a munkanélküliségi mutatók egyaránt javultak.

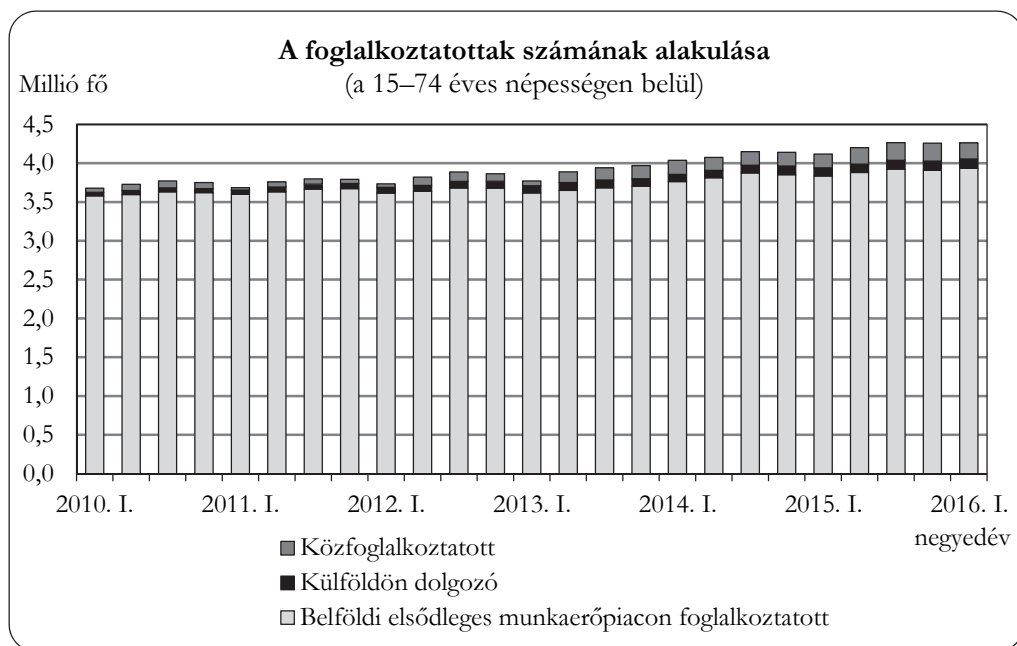
Uniós összehasonlításban hazánk munkaerő-piaci pozíciója az elmúlt években folyamatosan javult. 2015-ben a hazai foglalkoztatási arány jelentősen bővült az előző évihez képest, így az uniós átlaghoz viszonyított hátrányunk 3,0-ról 1,7 százalékpontra mérséklődött, míg a munkanélküliség szintje 2,8 százalékponttal alacsonyabb volt az uniós mutatójánál. Magyarország az uniós foglalkoztatási rangsorának középmezőnyében, illetve a legalacsonyabb munkanélküliséggel rendelkező uniós országok között van.¹⁹

¹⁹ A rendelkezésre álló legfrissebb, 2015. évi adatok a 15–64 éves népességre vonatkoznak. Az adatok forrása az Eurostat adatbázisa.

2016 I. negyedévében a 15–74 éves **foglalkoztatottak** száma 4 millió 262 ezer fő volt, ez 145 ezerrel meghaladta az egy évvel korábbit. A foglalkoztatás növekedéséhez a hazai elsődleges munkaerőpiac 98, a közfoglalkoztatottak köre 32, a külföldi telephelyen dolgozóké pedig 15 ezer fővel járult hozzá. A foglalkoztatottak közül 4 millió 225 ezren tartoztak a 15–64 évesek korcsoportjába, 138 ezer fővel (3,4%-kal) többen a 2015. I. negyedévinél, míg a foglalkoztatási arány egy év alatt 2,6 százalékponttal, 65,1%-ra bővült.

A rendelkezésre álló legfrissebb, **2016. február–áprilisi** adatok szerint – a 15–64 éves népességben belül – tovább javultak a főbb foglalkoztatási mutatók: a foglalkoztatottak száma az előző év azonos időszakához viszonyítva 146 ezerrel (3,6%-kal), 4 millió 256 ezer főre, a foglalkoztatási arány pedig 2,8 százalékponttal, 65,6%-ra bővült.

12. ábra

Egy év alatt a férfiak foglalkoztatási mutatói nagyobb mértékben javultak, körükben a foglalkoztatási arány 3,2 százalékponttal, 71,5%-ra, a nőké 2,1 százalékponttal, 58,8%-ra nőtt. Mindhárom fő korcsoportban bővült a foglalkoztatottság. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 26,8, a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 81,0, az idősebb, 55–64 éveseké 47,9%-ra emelkedett. A foglalkoztatási arány mindegyik, az **iskolai végzettség** alapján képzett kategória esetében meghaladta az egy évvel korábbit, a növekedés mértéke 2,0–3,2 százalékpont közötti volt. Továbbra is a legfeljebb alapfokú végzettségűek foglalkoztatottá válásának esélye a

legkisebb, míg a felsőfokúaké a legnagyobb. Előbbiek foglalkoztatási aránya 34,1, utóbbiaké 84,1% volt 2016 I. negyedévében.

5. tábla

**A 15–64 évesek foglalkoztatási aránya és a munkanélküliségi rátája
főbb jellemzők szerint
(adott év I. negyedévében)**

Mutatók	Foglalkoztatási arány		Munkanélküliségi ráta	
	2015	2016	2015	2016
Nemek szerint				
Férfiak	68,3	71,5	7,8	6,0
Nők	56,7	58,8	7,9	6,1
Korcsoportok szerint				
15–24 éves	23,9	26,8	19,4	14,2
25–54 éves	79,5	81,0	6,9	5,4
55–64 éves	43,0	47,9	7,0	5,5
Legmagasabb iskolai végzettség szerint				
Legfeljebb alapkú	31,5	34,1	20,1	15,2
Középfokú, érettségi nélkül	69,7	72,3	8,8	6,9
Középfokú, érettségivel	65,3	68,5	6,3	4,8
Felsőfokú	82,1	84,1	2,5	2,2
Összesen	62,4	65,1	7,8	6,1

A **nemzetgazdaság mindhárom szektorában** (mezőgazdaság, ipar és építőipar, szolgáltatás) többen dolgoztak 2016 I. negyedévében az egy évvel korábbinál. A mezőgazdaságban 11%-os volt a növekedés. Az ipari ágakban 2,6%-kal bővült a foglalkoztatotti létszám, ezen belül a bányászat és az energiaipar létszámvesztő ágazatok voltak, miközben a feldolgozóiparban, illetve a víz- és hulladékgyártás területén többen dolgoztak az előző év I. negyedévinél. Az építőiparban egy év alatt 2,9%-kal nőtt a foglalkoztatottak száma. A szolgáltató tevékenységet végző ágak közül jelentős (9,3–19%-os) létszám-bővülés jellemezte a vendéglátás, a művészet és szabadidő, a pénzügyi szolgáltatás, az ingatlanügyletek, valamint az információ és kommunikáció területét. A közigazgatásban szintén számottevő mértékben, 14%-kal emelkedett a létszám az egy évvel korábbihoz viszonyítva. (A közfoglalkoztatottak számának változása elsősorban a közigazgatás létszámalakulására volt hatással.) Kis mértékben a szállítás és az adminisztratív szolgáltatás ágban is emelkedett a foglalkoztatottak száma, 2,8, illetve 3,8%-kal. Ezzel szemben – 1,2 és 2,8% közötti mértékben – a kereskedelemben, az oktatásban és az egészségügyi szolgáltatásban mérséklődés következett be az előző év első negyedévéhez képest.

A **munkanélküliek száma** – a 15–64 éves népesség körében – 75 ezer fővel (22%-kal), 272 ezerre esett vissza az előző év I. negyedévhez viszonyítva, a **munkanélküliségi ráta** egy év alatt 1,8 százalékponttal 6,1%-ra csökkent.

A legfrissebb, **2016. február–áprilisi** időszakra vonatkozó adatok alapján – a 15–64 évesek korcsoportjában – folytatódott a munkanélküliség csökkenése: a munkanélküliek száma egy év alatt 73 ezerrel (22%-kal), 264 ezer főre, a munkanélküliségi ráta pedig 1,7 százalékponttal, 5,8%-ra mérséklődött. (A negyedéves adatokkal összevetve, hasonlóan alacsony szintű munkanélküliség legutóbb 2004 II. negyedévében volt, akkor 5,9%-os munkanélküliségi rátát mértünk.)

A **férfiakat és a nőket** közel azonos szintű munkanélküliség jellemezte (6,0 és 6,1%), az előző év első negyedévéhez viszonyított javulás mértéke a két nem esetében megegyezett (1,8 százalékpont). A három fő korcsoport munkanélküliségi mutatói csökkentek, leginkább a 15–24 éves fiataloké. Esetükben a munkanélküliségi ráta egy év alatt 5,2 százalékponttal, 14,2%-ra esett vissza, miközben az ún. legjobb munkavállalási korú, 25–54, illetve az 55–64 éveseké egyaránt 1,5 százalékponttal mérséklődött, előbbié 5,4, utóbbié 5,5%-ra. A munkanélküliségi ráta mindegyik **iskolai végzettség** szerinti kategóriában elmaradt az egy évvel korábbtól, leginkább (4,9 százalékponttal) a legfeljebb alapfokú végzettségűek körében. A jelentős mértékű rátacsökkenés ellenére továbbra is a legfeljebb alapfokú végzettségűek munkanélküliségi rátája a legmagasabb (15,2%), a felsőfokú végzettségűeké pedig a legalacsonyabb (2,2%).

Az **álláskereső** átlagosan 18,8 hónapot **töltöttek munkakereséssel**, a **tartósan**, vagyis legalább egy éve **állástalanok aránya** 48,9% volt.²⁰

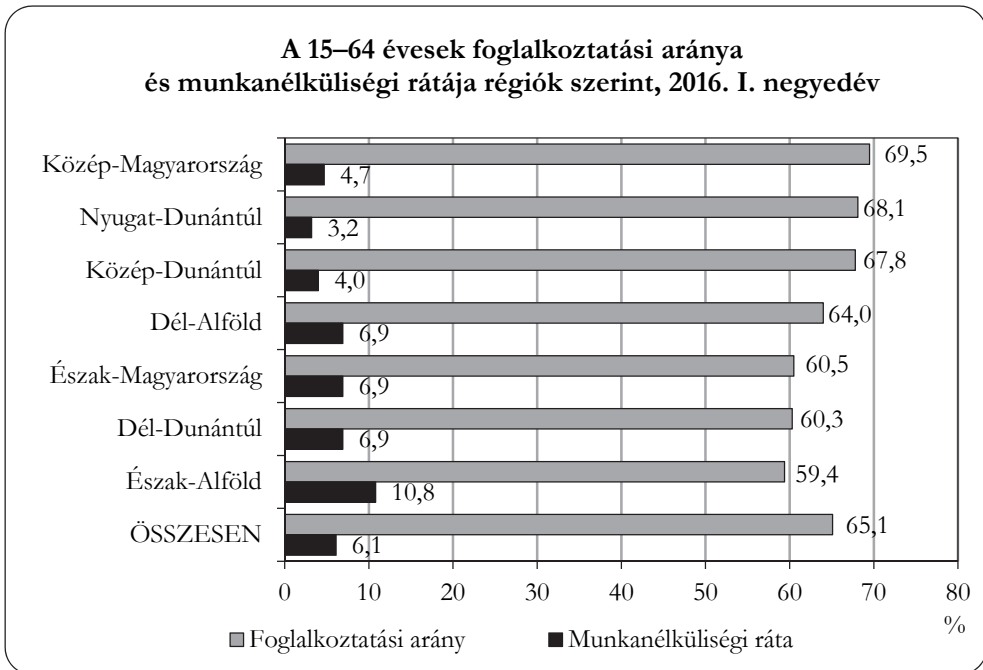
A **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** adminisztratív adatai szerint a nyilvántartott álláskeresők száma átlagosan 420,7 ezer fő volt 2016. március végén, 41,4 ezer fővel (9,0%-kal) kevesebb az egy évvel korábbinál. Ez a mérséklődő tendencia jellemezte a pályakezdő fiatal, a legfeljebb 8 általános iskolával rendelkező, vagy a diplomás álláskeresők létszámának alakulását.

2016 I. negyedévében mindegyik **régiót** bővülő foglalkoztatás és mérséklődő munkanélküliség jellemezte az előző év azonos időszakához viszonyítva. A legnagyobb mértékben Észak-Magyarország és Dél-Alföld munkaerő-piaci pozíciója javult: a foglalkoztatási arány egyaránt 3,4 százalékponttal emelkedett, míg a munkanélküliségi ráta 4,0 és 2,2 százalékponttal lett kevesebb. A foglalkoztatás szintje Közép-Magyarországon volt a legmagasabb, a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta pedig Nyugat-Dunántúlt

²⁰ A 15–74 éves népességen belül.

jellemezte, miközben Észak-Alföldön mértük a legalacsonyabb foglalkoztatási arányt és a legmagasabb munkanélküliségi rátát. A megyéket tekintve – Budapest mutatóját figyelmen kívül hagyva – a legmagasabb foglalkoztatási arány Győr-Moson-Sopron (70,0%), míg a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta Győr-Moson-Sopron és Fejér (egyaránt 2,3%) megyét jellemezte, miközben a legalacsonyabb foglalkoztatási (56,9%) és a legmagasabb munkanélküliségi szintet (13,6%) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében mértük.

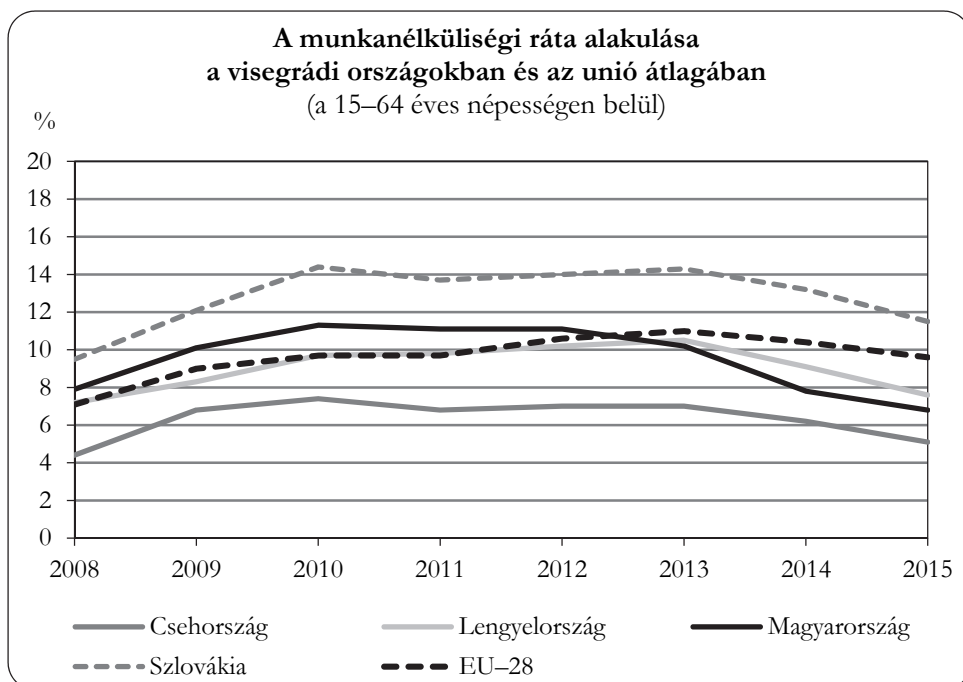
13. ábra

A rendelkezésre álló legfrissebb, **2015. évi** adatok alapján – a 15–64 évesek körében – mind az **unió 28 tagállamának átlagát**, mind a tagországok döntő többségét a foglalkoztatás növekedése és a munkanélküliség csökkenése jellemezte az egy évvel korábbihoz képest. Az EU-28 átlagában a foglalkoztatási arány 65,6, a munkanélküliségi ráta 9,6% volt, előbbi 0,8 százalékponttal több, utóbbi ugyanennyivel kevesebb volt a 2014. évihez viszonyítva. A leginkább Bulgáriában, Észtországban, Írországban, Litvániában, Spanyolországban, Szlovákiában és Magyarországon javult e két munkaerő-piaci mutató egy év alatt, míg Finnország és Luxemburg a két uniós ország, ahol a foglalkoztatás mérséklődött, a munkanélküliség pedig emelkedett. Az unió legmagasabb (72,7–75,5%) foglalkoztatási szintje az Egyesült Királyságban, Dániában, Németországban, Hollandiában és Svédországban található, a legalacsonyabb (50,8%) pedig Görögországban, ugyanakkor

Horvátországban, Olaszországban és Spanyolországban is alacsony (55,8–57,8%). A munkanélküliségi ráta Görögországban és Spanyolországban továbbra is kiemelkedő (25,1 és 22,2%), emellett itt a legmagasabb az ifjúsági munkanélküliség, 2015-ben megközelítette az 50%-ot. (Az uniós átlag 20,4, a magyar 17,3% volt.) Az állástalanok aránya – a 15–64 éves népességben belül – Németországban és Csehországban a legalacsonyabb (4,7 és 5,1%).

14. ábra

2016 I. negyedévében a keresetek növekedési ütemére elsősorban a minimálbér és a garantált bérminimum 5,7–5,7%-os emelkedése, a fegyveres testületek illetményemelése és a szociális területen dolgozók részére kifizetett kiegészítő pótlék volt hatással. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szintű²¹ havi **bruttó átlagkeresete** 253 800 forint volt, ami 6,0%-kal meghaladta a 2015. I. negyedévit, míg a – családi adókedvezmény nélküli – **nettó átlagkereset** – ugyanezen időszak alatt – 7,7%-kal, 168 800 forintra nőtt.²² (A családi adókedvezményt is figyelembe véve a nettó kereseti átlag 176 000 forintra becsülhető.) A közfoglalkoztatottak átlagkereseti adatait figyelmen kívül hagyva a bruttó átlagkereset 6,6, a nettó 8,3%-kal volt magasabb az egy évvel korábbinál.

²¹ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

²² 2016-ban a személyi jövedelemadó mértéke 1 százalékponttal csökkent az előző évekhez képest, így a bruttó és a nettó keresetek növekedési üteme 2016 januárjától eltér egymástól.

A vállalkozásoknál alkalmazásban állók havi nettó 179 000 forintot kerestek, 7,0%-kal többet a 2015. I. negyedévinél. A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a költségvetésben a nettó átlagbér egy év alatt 11,7%-kal, 173 500 forintra emelkedett, míg a nonprofit szervezeteknél dolgozók 162 100 forintos havi nettó átlagkeresete 7,9%-kal haladta meg az egy évvel korábbit. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, mivel 94%-uk ebben a két gazdálkodási formában dolgozott.)

6. tábla

A nettó átlagkeresetek alakulása, 2016. I. negyedév

Megnevezés	Összesen		Közfoglalkoztatás nélkül	
	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %	forint	változás az előző év azonos időszakához képest, %
Versenyszféra	179 000	7,0	179 800	7,0
Költségvetés	149 300	9,4	173 500	11,7
Nonprofit szervezetek	149 500	6,6	162 100	7,9
Nemzetgazdaság összesen	168 800	7,7	177 600	8,3
Ebből: közfoglalkoztatott	52 600	1,0	X	X

A fogyasztói árak 0,3%-os emelkedése mellett a **reálkereset** 7,4%-kal volt magasabb a 2015. I. negyedévinél.

A költségvetési szférában és a nonprofit szervezeteknél a foglalkoztatottak érintett köre, mintegy 141 ezer fő – az adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó kompenzációban részesült, ennek összege a költségvetésben átlagosan havi bruttó 10 100, a nonprofit szervezeteknél 9900 forint volt 2016. I. negyedévében.

A **közfoglalkoztatottak** átlagos létszáma 187 ezer fő volt, 13%-kal több a 2015. I. negyedévinél. Körükben a bruttó átlagkereset 79 100 forintot kitevő összege egy év alatt 0,5%-kal mérséklődött.

A **nemzetgazdasági ágak** közül a legmagasabb nettó átlagbért – a nemzetgazdasági átlag kétszeresét – változatlanul a pénzügyi szolgáltatás (340 ezer forint), illetve az információ és kommunikáció (332 ezer forint) területén alkalmazásban állók keresték. Ezzel szemben a legkevesebbet a humán-egészségügyi, szociális ellátásban (100 ezer forint) és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban (110 ezer forint) dolgozók kapták kézhez, ez az átlagtól 41, illetve 35%-kal maradt el. A nettó keresetek valamennyi nemzetgazdasági ágban meghaladták az egy évvel korábbit, a legnagyobb mértékű, 11–14% közötti béremelkedés az ingatlanügyletek, az adminisztratív szolgáltatás és a közigazgatás ágat jellemezte. (A közigazgatás keresetnövekedési ütemét elsősorban a fegyveres testületek illetményemelése

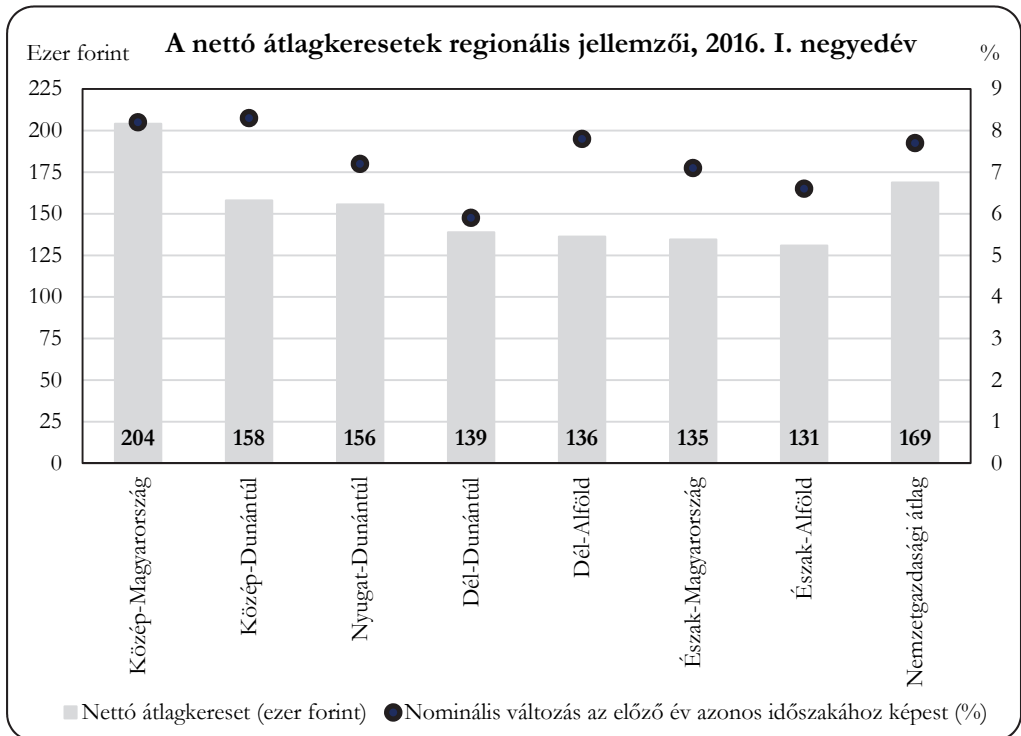
befolyásolta, ami a honvédelemben 52, a közrend, közbiztonság területén 29, a tűzvédelemben pedig 34%-os bővülést eredményezett 2015 I. negyedévéhez képest.)

A **rendszeres** (prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli) havi bruttó átlagkereset 238 700 forint volt, 6,0%-kal több az egy évvel korábbinál. Ezen belül a versenyszférát 5,2 a költségvetést 7,9%-os bővülés jellemezte. A költségvetési intézményeknél alkalmazásban állók – közfoglalkoztatottak nélküli – alapilletménye 10,2%-kal meghaladta a 2015. I. negyedévit.

A nemzetgazdasági szintű, átlagos havi **munkajövedelem** 265 800 forintos összege 5,7%-kal volt magasabb a 2015. I. negyedévinél. A havi kereseten felüli egyéb pénzbeli, illetve természetbeni juttatások (jubileumi jutalom, étkezési térítés, lakhatási támogatás, munkába járással kapcsolatos költségtérítések) a munkajövedelem 4,5%-át tették ki, szemben az egy évvel korábbi 4,8%-kal. A munkajövedelem kereseten felüli része a szállítás, raktározásban és az energiaiparban a legmagasabb (7,2 és 7,4%), míg az oktatás és a humán-egészségügyi, szociális ellátás területén a legalacsonyabb (2,1 és 2,3%).

2016. I. negyedévben a nettó nominális kereset növekedése a **régiók** közül Közép-Magyarországon, Közép-Dunántúlon és Dél-Alföldön magasabb volt a nemzetgazdaság átlagánál, ugyanakkor a többi régióban elmaradt attól. (A megyei szintű kereseteknél Nógrád megyében nőtt leginkább, 10,8%-kal a nettó átlagbér, míg Somogyban a legkevésbé, 4,5%-kal.) Változatlanul Közép-Magyarországon volt a legmagasabb, Észak-Alföldön pedig a legalacsonyabb a nettó átlagkereset összege, 204 és 131 ezer forint.

15. ábra

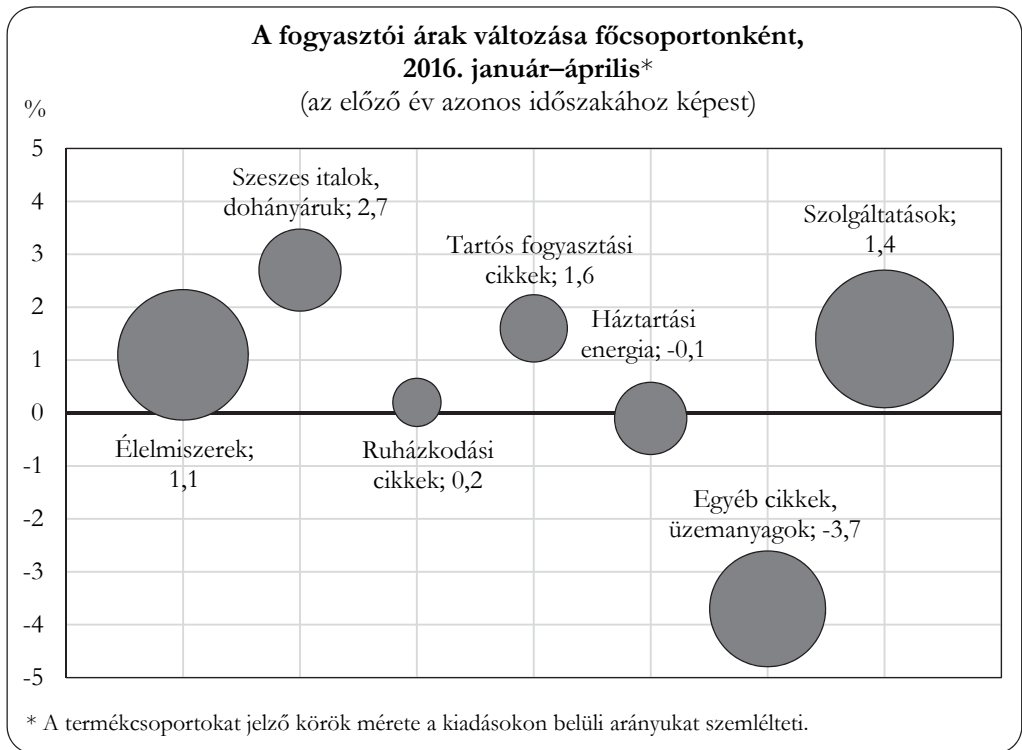

Fogyasztói árak

2016 első négy hónapjában a fogyasztói árak emelkedésének üteme lassult, a januári 0,9%-os növekedést követően a februári árszínvonal 0,3%-kal haladta meg az előző év azonos időszakit. Az átmeneti, márciusi csökkenés (0,2%) után áprilisban 0,2%-os fogyasztóiár-emelkedést mértünk. Össességében január–áprilisban 0,3% volt az infláció. Továbbra is a szeszes italok, dohányárak drágultak a leginkább, miközben az üzemanyagárak jelentősen elmaradtak az egy évvel korábbitól.

2016 első négy hónapjában a **javak főbb csoportjai** közül a legnagyobb mértékben (2,7%) a **szeszes italok, dohányárak** drágultak, ez a tendencia már több mint egy éve tart. Ezen belül a szeszes italokért 0,9, a dohánytermékekért 4,6%-kal kellett többet fizetni az előző év azonos időszakához viszonyítva. A **tartós fogyasztási cikkek** árának évek óta tartó csökkenése a tavalyi év során megállt, az elmúlt 12 hónapban az árak emelkedésnek indultak, január–áprilisban 1,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbiakat. Ez elsősorban

a járművek drágulásával függött össze, az első négy hónapban az új személygépkocsikért 2,1, a használtakért 7,6%-kal kellett többet fizetni, mint egy évvel korábban. A tartós kulturális cikkek (televízió, számítógép stb.) árszínvonala – a technikai fejlődéssel párhuzamosan – továbbra is csökkent (2,7%). A **szolgáltatások** ára átlagosan 1,4%-kal nőtt, ezen belül a testápolási, egészségügyi szolgáltatásoké, valamint a hírközlésé 2,0, a lakbér, lakásszolgáltatásé 1,9, a közlekedési szolgáltatásoké 0,9%-kal. Az egyes részletek közül leginkább a külföldi üdülések (11%), illetve a lakberek árai (6,1%) növekedtek. Az **élelmiszerek** árszínvonala 1,1%-kal haladta meg az előző év azonos időszakát, a csoporton belül az egyes termékek átlagárai változatosan alakultak. A hús, hal és készítményeik 6,0, ezen belül a sertéshús fogyasztói ára – elsősorban az áfacsökkenés miatt – 18%-kal csökkent, de jelentősen olcsóbb lett a tej (9,7%) és a sajt (6,5%) is. Ugyanakkor az alapvető élelmiszerek közül a liszt 1,6, a cukor 17%-kal drágult egy év alatt. Az idényáras élelmiszerek ára is jelentősen, 19%-kal nőtt, ezen belül a friss gyümölcsökért 13, a zöldségekért 16%-kal kellett többet fizetni, a burgonya ára pedig másfélszeresére nőtt. A házon kívüli étkezés árszínvonala 3,3%-kal emelkedett. A **ruházkodási cikkek** fogyasztói ára az első négy hónapban 0,2%-kal haladta meg az egy évvel korábbit, ezen belül a férfiruházat 1,3%-kal drágult, a női 0,8%-kal olcsóbb lett. A legnagyobb mértékben, 3,7%-kal az **egyéb cikkek** (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára csökkent, ezen belül a gyógyszerek 2,1%-kal többre, a járműüzemanyagok 11%-kal kevesebbe kerültek az előző év azonos időszakához viszonyítva. A benzin literenkénti ára – a 2015 első négyhavi átlaghoz képest – 34 forintra, 318 forintra, a gázolajé 55 forintra, 309 forintra süllyedt. A **háztartási energia** árszínvonala 0,1%-kal mérséklődött, ezen belül a legfőbb rezsitételek (elektromos energia, vezetékes gáz, távfűtés) ára nem változott.

Az árváltozás a lakosság egyes csoportjait különböző mértékben érinti, eltérő jövedelmi szintjük és – részben ebből adódóan – eltérő fogyasztási szerkezetük miatt. 2016 első négy hónapjában a közepes és a magas jövedelmű, valamint a 3 vagy annál több gyermeket nevelő háztartások esetében az átlaggal megegyező mértékben (0,3%) emelkedtek a fogyasztói árak az előző év azonos időszakához képest. Az alacsony jövedelmű háztartások esetében az átlagnál magasabb volt az árváltozás mértéke (0,7%), részben azért, mert a szeszes italok, dohányárúk áremelkedése – a fogyasztási szerkezetükben képviselt magasabb arány miatt – nagyobb mértékben érintette őket. A nyugdíjasok esetében is hasonló mértékben, 0,7%-kal emelkedtek az árak. Az átlagosnál magasabb áremelkedés mindkét csoport esetében részben azzal is magyarázható, hogy fogyasztási szerkezetükben kisebb arányt képviselnek a közlekedéssel – azon belül is az üzemanyagokkal – kapcsolatos költségek, így őket nem érintette olyan mértékben az üzemanyagárak csökkenése, mint a többi háztartást.

7. tábla

A fogyasztói árak változása a lakosság és a háztartások egyes csoportjaiban
(az előző év azonos időszakához képest)

(%)

Lakossági csoport	2015.		2016.	
	év	január–április	április	január–április
Aktív háztartások	-0,3	-1,1	0,1	0,1
Alacsony jövedelmű háztartások ^{a)}	0,2	-0,7	0,6	0,7
Közepes jövedelmű háztartások ^{a)}	-0,2	-1,0	0,2	0,3
Magas jövedelmű háztartások ^{a)}	0,0	-0,7	0,2	0,3
3 és több gyermekes háztartások	-0,2	-1,0	0,2	0,3
Nyugdíjasok	0,4	-0,4	0,5	0,7
Összes háztartás	-0,1	-0,9	0,2	0,3

a) Az alacsony jövedelmű réteg az 1., a közepes az 5-6. decilis, a magas jövedelmű a 10. jövedelmi decilis adataiból származik.

Az **Európai Unió (EU-28)** egészében az első négy hónap átlagában – az unió harmonizált fogyasztóiár-indexe alapján – nem változtak az árak az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb mértékben Belgiumban nőtt az árszínvonal (1,5%), miközben a leginkább Romániában csökkentek az árak (2,2%).

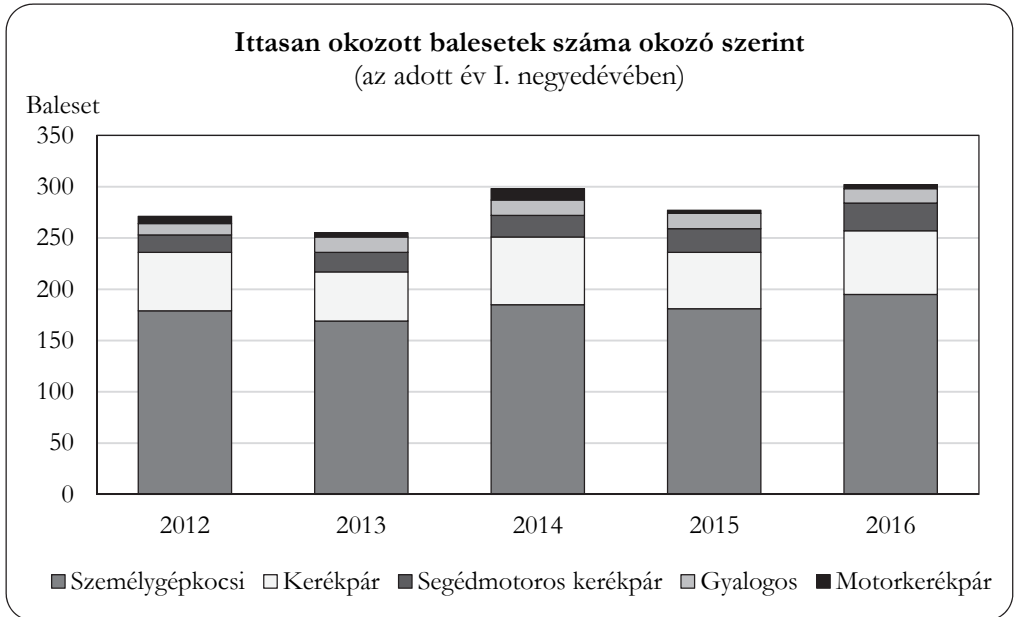
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek

2016 I. negyedévében 3,1%-kal több (3217) személy sérüléses közúti közlekedési baleset történt közútjainkon, mint az előző év azonos időszakában. A halálos balesetek száma 12%-kal kevesebb lett. A balesetekben közel 4300-an sérültek meg, 5,3%-kal többen, mint 2015 I. negyedévében. Több mint ezren súlyosan, több mint 3 ezren könnyen sérültek, és 135-en életüket veszítették. A 265 gyermekbalesetben 1 gyermek halt meg.

A legtöbb balesetet (69%) személygépkocsik okozták, tizedüket tehergépkocsik, 7,5%-ukat kerékpárosok, és 6,7%-ukat gyalogosok. Emelkedett a tehergépkocsik (12%-kal), a személygépkocsik (5,2%-kal) és a motorkerékpárok (3,8%-kal) által okozott balesetek száma. A járművezetők hibájából bekövetkezett balesetek 37%-ában nem megfelelően választották meg a sebességet, 27%-ában pedig nem adták meg az elsőbbséget.

A balesetek tizedét **ittasan** okozták, az ilyen balesetek száma az előző év azonos időszakához képest 11%-kal emelkedett. A segédmotoros kerékpáros balesetek 43, a kerékpáros balesetek 26, a személygépkocsi által okozott balesetek 8,8%-ában játszott szerepet az alkohol.

17. ábra

A balesetek 68%-a lakott területen belül történt. Az autópályákon 16%-kal több volt a baleset, mint egy évvel korábban. Száz kilométerre számítva az MO-áson és az M1-esen történt a legtöbb, 23, illetve 18 baleset. Az összes baleset 41%-ának ez a két autópálya volt a helyszíne.

FÜGGELÉK

A TEÁOR'08 nomenklátúra szerinti nemzetgazdasági ágak teljes és a tájékoztatásban előforduló közérthető, rövid megnevezései

Teljes megnevezés, TEÁOR'08		Rövid megnevezés	
A	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	A	Mezőgazdaság
B	Bányászat, kőfejtés	B	Bányászat
C	Feldolgozóipar	C	Feldolgozóipar
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	D	Energiaipar
E	Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyűjtés, hulladékgyártás, kármentesítés	E	Víz- és hulladékgyártás
F	Építőipar	F	Építőipar
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	G	Kereskedelem
H	Szállítás, raktározás	H	Szállítás és raktározás
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	I	Vendéglátás
J	Információ, kommunikáció	J	Információ és kommunikáció
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	K	Pénzügyi szolgáltatás
L	Ingatlanügyletek	L	Ingatlanügyletek
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	M	Tudományos és műszaki tevékenység
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	N	Adminisztratív szolgáltatás
O	Közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	O	Közigazgatás
P	Oktatás	P	Oktatás
Q	Humán egészségügyi, szociális ellátás	Q	Egészségügyi szolgáltatás
R	Művészet, szórakoztatás, szabadidő	R	Művészet és szabadidő
S	Egyéb szolgáltatás	S	Egyéb szolgáltatás
T	Háztartás munkaadói tevékenysége, termék előállítása, szolgáltatás végzése saját fogyasztásra	T	Háztartások tevékenysége
U	Területen kívüli szervezet	U	Területen kívüli szervezet

Jelmagyarázat:

- = a jelenség nem fordult elő
- .. = az adat nem ismeretes
- 0 = a mutató értéke olyan kicsi, hogy kerekítve zérust ad
- x = a mutató nem értelmezhető
- + = előzetes adat
- R = revidált adat
- , | = a vonallal elválasztott adatok összehasonlíthatósága korlátozott